

سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

بسمه تعالی

پیش بینی صندوق بین المللی پول مبنی بر رونق اقتصادی قزاقستان در سال 2026

خلاصه مدیریتی :

هیأت صندوق بین المللی پول در ماه می 2026 طی دیداری از قزاقستان، وضعیت اقتصادی این کشور را مورد بحث و بررسی قرار داد. در سال ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ وضعیت اقتصاد قزاقستان را ارزیابی و رشد اقتصادی کشور را همچنان قوی توصیف کرد. افزایش تولید نفت، اجرای پروژه های زیرساختی و تقاضای داخلی قوی از مهم ترین محرک های رشد بوده اند. بخش های خدمات، حمل و نقل، ساخت و ساز و تولید نیز سهم قابل توجهی در رشد اقتصادی داشته اند. صندوق، نظام بانکی قزاقستان را با ثبات، دارای نقدینگی مناسب و سرمایه کافی ارزیابی کرده است. با وجود رشد بالا، صندوق بین المللی پول (IMF) نشانه هایی از داغ شدن اقتصاد (Overheating) را مشاهده کرده است.

بیانیه های مطبوعاتی پایان ماموریت شامل بیانیه های تیم های کارکنان صندوق بین المللی پول است که یافته های اولیه پس از بازدید از یک کشور را منتقل می کنند. دیدگاه های بیان شده در این بیانیه متعلق به کارکنان صندوق بین المللی پول است و لزوماً بیانگر دیدگاه های هیئت اجرایی صندوق بین المللی پول است. تورم همچنان بالاتر از هدف بانک مرکزی قرار دارد و یکی از مهم ترین چالش های اقتصاد کشور است. صندوق توصیه کرده سیاست پولی انقباضی تا زمان کنترل تورم ادامه یابد. کسری بودجه غیرنفتی و افزایش هزینه های عمومی از عوامل فشار تورمی محسوب می شوند صندوق بین المللی پول (IMF) از برنامه دولت برای اصلاحات مالیاتی و انضباط مالی حمایت کرده است. صندوق تأکید دارد رشد بلندمدت نباید صرفاً بر درآمدهای نفتی متکی باشد. تنوع بخشی به اقتصاد و توسعه بخش خصوصی از اولویت های اصلی توصیه شده است. کاهش نقش دولت و شرکت های دولتی در اقتصاد برای افزایش بهره وری ضروری دانسته شده است. صندوق از سرمایه گذاری در حوزه های دیجیتال، هوش مصنوعی، کشاورزی و لجستیک استقبال کرده است. قزاقستان از ذخایر مالی و ارزی قابل توجهی برخوردار است که توان مقابله با شوک های خارجی را افزایش می دهد. ریسک های خارجی شامل کاهش قیمت نفت، کندی رشد شرکای تجاری و اختلال در صادرات نفت ارزیابی شده اند. ریسک های داخلی شامل تأخیر در پروژه های زیرساختی و تداوم فشارهای تورمی است. پیش بینی می شود رشد اقتصادی در میان مدت به حدود ۳،۵ تا ۴ درصد تعدیل شود که سطحی پایدارتر تلقی می شود.

متن گزارش :

هیأت صندوق بین‌المللی پول در ماه می 2026 طی دیداری از قزاقستان، وضعیت اقتصادی این کشور را مورد بحث و بررسی قرار داد. در سال ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ وضعیت اقتصاد قزاقستان را ارزیابی و رشد اقتصادی کشور را همچنان قوی توصیف کرد. افزایش تولید نفت، اجرای پروژه‌های زیرساختی و تقاضای داخلی قوی از مهم‌ترین محرک‌های رشد بوده‌اند. بخش‌های خدمات، حمل‌ونقل، ساخت‌وساز و تولید نیز سهم قابل توجهی در رشد اقتصادی داشته‌اند. صندوق، نظام بانکی قزاقستان را باثبات، دارای نقدینگی مناسب و سرمایه کافی ارزیابی کرده است با وجود رشد بالا، صندوق بین‌المللی پول (IMF) نشانه‌هایی از داغ شدن اقتصاد (Overheating) را مشاهده کرده است.

بیانیه‌های مطبوعاتی پایان مأموریت شامل بیانیه‌های تیم‌های کارکنان صندوق بین‌المللی پول است که یافته‌های اولیه پس از بازدید از یک کشور را منتقل می‌کنند. دیدگاه‌های بیان شده در این بیانیه متعلق به کارکنان صندوق بین‌المللی پول است و لزوماً بیانگر دیدگاه‌های هیئت اجرایی صندوق بین‌المللی پول است. تورم همچنان بالاتر از هدف بانک مرکزی قرار دارد و یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد کشور است. صندوق توصیه کرده سیاست پولی انقباضی تا زمان کنترل تورم ادامه یابد. کسری بودجه غیرنفتی و افزایش هزینه‌های عمومی از عوامل فشار تورمی محسوب می‌شوند صندوق بین‌المللی پول (IMF) از برنامه دولت برای اصلاحات مالیاتی و انضباط مالی حمایت کرده است. صندوق تأکید دارد رشد بلندمدت نباید صرفاً بر درآمدهای نفتی متکی باشد. تنوع‌بخشی به اقتصاد و توسعه بخش خصوصی از اولویت‌های اصلی توصیه شده است.

کاهش نقش دولت و شرکت‌های دولتی در اقتصاد برای افزایش بهره‌وری ضروری دانسته شده است. صندوق از سرمایه‌گذاری در حوزه‌های دیجیتال، هوش مصنوعی، کشاورزی و لجستیک استقبال کرده است. قزاقستان از ذخایر مالی و ارزی قابل توجهی برخوردار است که توان مقابله با شوک‌های خارجی را افزایش می‌دهد. ریسک‌های خارجی شامل کاهش قیمت نفت، کندی رشد شرکای تجاری و اختلال در صادرات نفت ارزیابی شده‌اند. ریسک‌های داخلی شامل تأخیر در پروژه‌های زیرساختی و تداوم فشارهای تورمی است.

پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی در میان‌مدت به حدود ۳٫۵ تا ۴ درصد تعدیل شود که سطحی پایدارتر تلقی می‌شود. ارزیابی کلی صندوق نسبت به چشم‌انداز اقتصاد قزاقستان مثبت اما همراه با هشدار نسبت به تورم و وابستگی نفتی است. جمع‌بندی صندوق بین‌المللی پول (IMF) این است که با اجرای اصلاحات ساختاری، انضباط مالی و توسعه بخش خصوصی، قزاقستان ظرفیت دستیابی به رشد پایدار، فراگیر و مقاوم در برابر شوک‌های خارجی را دارد.

تاکید کارشناسان صندوق بین‌المللی پول مبنی بر پایداری رشد اقتصادی قزاقستان

اولژاس بکتنوف، نخست وزیر قزاقستان، با امینه لارس، رئیس هیئت نمایندگی صندوق بین‌المللی پول در قزاقستان که از فوریه سال جاری وظایف خود را در این سمت بر عهده گرفته است، دیدار کرد. در این جلسه،

نتایج اولیه کار گروه کارشناسی صندوق بین‌المللی پول برای بررسی روندهای اقتصادی اخیر در قزاقستان، اولویت‌های اصلاحات جاری و چشم‌اندازهای توسعه بیشتر مورد بحث و بررسی قرار گرفت. اولژاس بکتنوف نخست وزیر قزاقستان با اشاره به نقش حمایت کارشناسان در بهبود سیاست اقتصادی قزاقستان، بر اهمیت مشارکت تأکید کرد. قانون اساسی جدید تصویب شده در قزاقستان، پایه و اساس نهادی برای توسعه یک اقتصاد متنوع و پایدار ایجاد می‌کند. مطابق با دستورالعمل‌های رئیس جمهور قاسم-جومارت توکایف، یک دستور کار جامع نوسازی اقتصادی در حال اجرا است.

نخست وزیر قزاقستان خاطرنشان کرد: «ما برای همکاری خود با صندوق بین‌المللی پول که نقش حیاتی در توسعه اقتصادی قزاقستان ایفا می‌کند، بسیار ارزش قائلیم. این گفتگو از طریق ماموریت‌های منظم، مشاوره‌های هدفمند و کمک‌های فنی صندوق بین‌المللی پول به سازمان‌های دولتی ادامه دارد. امیدوارم توصیه‌های ماموریت فعلی به عنوان راهنمایی ارزشمند برای بهبود بیشتر سیاست‌های کلان اقتصادی و احتیاطی کشور عمل کند.» بکتنوف بر اهمیت همکاری دیرینه قزاقستان با صندوق بین‌المللی پول و نقش پشتیبانی تحلیلی و فنی این نهاد در شکل‌دهی به سیاست‌های اقتصادی تأکید کرد. مذاکرات بر یافته‌های اولیه هیئت اعزامی صندوق بین‌المللی پول که تحولات اقتصادی اخیر، اصلاحات جاری و چشم‌انداز رشد میان‌مدت قزاقستان مهم شمرد.

امینه لارس، رئیس هیئت صندوق بین‌المللی پول در قزاقستان، به اهمیت اقدامات دولت برای تضمین ثبات اقتصاد کلان و کاهش فشارهای تورمی اشاره کرد. بر اهمیت اجرای برنامه اقدام مشترک دولت، بانک ملی و آژانس تنظیم و توسعه بازار مالی تأکید شد. «امروز، می‌توانیم پویایی مثبت توسعه اقتصادی قزاقستان را مشاهده کنیم. تراز پرداخت‌ها در حال بهبود است و اقتصاد، از جمله به لطف جبران مؤثر عوامل خارجی مرتبط با عرضه نفت، انعطاف‌پذیری خود را نشان می‌دهد. ما همچنین بهبود مداوم سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی را مشاهده می‌کنیم. ما از سیاست پولی فعلی که به تثبیت اقتصاد کلان کمک می‌کند، تقدیر می‌کنیم.»

امینه لارش گفت: «در حالی که نرخ رشد اقتصادی بالا حفظ شده است، فشارهای تورمی به تدریج در حال کاهش است. ما از تصویب طرح اقدام مشترک دولت، بانک ملی و آژانس تنظیم و توسعه بازار مالی استقبال می‌کنیم و معتقدیم که یک رویکرد هماهنگ برای اجرای سیاست‌های اقتصادی به تقویت بیشتر ثبات اقتصاد کلان و توسعه اقتصادی پایدار در قزاقستان کمک خواهد کرد.»

کارشناسان صندوق به پایداری رشد اقتصادی اشاره می‌کنند. اقدامات سیستماتیک برای توسعه بخش‌های تولید، خدمات، حمل و نقل و ساخت و ساز، کاهش تولید نفت را جبران می‌کند. پیشرفت‌هایی در کاهش تورم، بهبود مدیریت مالیاتی و تقویت سیاست مالی مشاهده شده است. در این زمینه، تعدادی توصیه برای کاهش بیشتر خطرات تورم و بهبود سیاست‌های شبه مالی ارائه شده است. در این جلسه، مشاور رئیس جمهور و رئیس آژانس برنامه ریزی و اصلاحات استراتژیک، دارایی ایرگلیف، وزیر دارایی، اعظم امرین، معاون اول وزیر اقتصاد ملی و علیا مولدابکوا، نایب رئیس بانک ملی حضور داشتند.

پس از این دیدار، نخست وزیر اولژاس بکتوف از امینه لارس و تیم صندوق بین المللی پول به خاطر حمایتشان در اجرای اصلاحات تشکر کرد. دولت قزاقستان پذیرای گفتگوی سازنده با هدف تقویت بیشتر مشارکت سودمند متقابل است. پیشنهادات و توصیه‌های صندوق بین المللی پول که پس از این بازدید ارائه شد، توسط سازمان‌های دولتی مربوطه بررسی خواهد شد.

صندوق بین‌المللی پول، رشد در تولید، خدمات، حمل و نقل و ساخت و ساز به جبران کاهش تولید نفت کمک کرده و از توسعه کلی اقتصادی حمایت کرده است. لاهرش از اقدامات انجام شده توسط دولت برای حفظ ثبات اقتصاد کلان و مهار تورم استقبال کرد و به بهبود تراز پرداخت‌های کشور و توانایی اقتصاد در جذب شوک‌های خارجی اشاره کرد. صندوق بین‌المللی پول همچنین (IMF) با انتشار آخرین ارزیابی‌های خود، تاب‌آوری و رشد پایدار اقتصاد قزاقستان را علی‌رغم چالش‌های بخش نفت و عوامل خارجی تایید کرده است. ارزیابی‌های کلیدی کارشناسان این صندوق شامل موارد زیر است:

- رشد در قزاقستان همچنان قوی است و بانک‌ها به طور کلی از سرمایه و نقدینگی خوبی برخوردارند. تورم بالا و قیمت‌های پایین جهانی نفت، خطراتی را برای چشم‌انداز ایجاد می‌کنند.
- پیش‌بینی می‌شود کسری‌های مالی و خارجی با کاهش قیمت نفت افزایش یابد. اصلاحات مالیاتی برنامه‌ریزی‌شده در سال ۲۰۲۶ در کنار بهبود برنامه‌ریزی بودجه و اجرای قوانین مالی برای حمایت از تثبیت مالی ضروری است.

- سیاست پولی باید تا زمانی که تورم به هدف خود نزدیک شود، سختگیرانه باقی بماند، در حالی که اقدامات اصلاحی برای محدود کردن کسری مالی، کمک به مهار تورم و حمایت از تلاش‌های میان‌مدت برای افزایش دارایی‌های صندوق ملی جمهوری قزاقستان مورد نیاز است.

ریسک‌های چشم‌انداز به سمت نزولی متمایل هستند، اما سپرهای مالی بزرگ به کاهش این ریسک‌ها کمک می‌کنند. ریسک‌های خارجی نشان‌دهنده افزایش عدم قطعیت‌های مربوط به تنش‌های تجاری جهانی، از جمله کاهش قیمت نفت، شرایط مالی سخت‌تر و رشد کندتر در شرکای تجاری کلیدی است. ریسک‌های داخلی شامل رشد ضعیف‌تر ناشی از تأخیر در پروژه‌های بزرگ زیرساختی و افزایش فشارهای تورمی است. تسریع اصلاحات ساختاری و توسعه بخش خصوصی، ریسک‌های صعودی برای رشد میان‌مدت ایجاد می‌کند.

• ارزیابی عملکرد و رشد اقتصادی :

بر اساس آخرین ارزیابی‌های صندوق بین‌المللی پول که در دیدار مقامات دولتی قزاقستان با نمایندگان این صندوق اعلام شد، موارد زیر به عنوان محورهای اصلی ثبات اقتصادی این کشور برجسته شده‌اند:

- رشد تولید ناخالص داخلی: پیش‌بینی می‌شود قزاقستان با رشد ۴,۶ درصدی در سال ۲۰۲۶، یکی از اقتصادهای پیشرو در منطقه آسیای مرکزی و قفقاز باشد.

- رشد تولید ناخالص داخلی (GDP): صندوق بین‌المللی پول رشد اقتصادی قزاقستان را در سال ۲۰۲۶ در حدود ۴,۵٪ پیش‌بینی می‌کند که نشان‌دهنده احیای باثبات این کشور در مقایسه با سال‌های گذشته است.

اقتصاد قزاقستان در مسیر رسیدن به تولید ناخالص داخلی نزدیک به یک تریلیون دلار در آینده نزدیک قرار دارد.

• **تاب‌آوری اقتصادی:** با وجود چالش‌های مرتبط با تولید نفت و عوامل خارجی، تراز پرداخت‌های این کشور بهبود یافته و اقتصاد توانسته شوک‌های بیرونی را به‌خوبی مدیریت کند.

چشم انداز رشد اقتصادی

• **پیش‌بینی تولید ناخالص داخلی:** اقتصاد قزاقستان به لطف فعالیت‌های قوی در بخش‌های غیرنفتی و تقاضای داخلی سالم، مسیر رشد باثباتی را طی می‌کند. کارشناسان رشد واقعی تولید ناخالص داخلی (Real GDP) این کشور را در حدود 4.6٪ برآورد کرده‌اند.

• **جهش در درآمد سرانه:** به دلیل روند توسعه مطلوب، پیش‌بینی می‌شود سرانه تولید ناخالص داخلی قزاقستان با رشدی قابل‌توجه به ۱۷,۵۰۰ دلار در سال ۲۰۲۶ برسد که این امر جایگاه آستانه را در سطح منطقه و در مقایسه با اقتصادهای بزرگی چون روسیه و چین ارتقا داده است و این کشور تنها دولت آسیای مرکزی است که در فهرست ۵۰ اقتصاد بزرگ جهان قرار دارد.

• **بخش بانکی:** بانک‌های قزاقستان از سرمایه کافی و نقدینگی مطلوبی برخوردارند

نگرانی‌های صندوق بین‌المللی پول (IMF) و چالش‌های تورمی:

• **مهار تورم:** رشد سریع اقتصادی در سال‌های گذشته منجر به فشارهای تورمی و داغ شدن بیش از حد اقتصاد (Overheating) شده است. صندوق بین‌المللی پول تأکید کرده است که سیاست‌های پولی انقباضی باید تا زمان بازگشت تورم به نرخ هدف ادامه یابد.

• **کاهش فشارهای تورمی:** در حالی که کنترل تورم (حدود ۱۰,۷ درصد) همچنان یک دغدغه کلیدی است، سیاست‌های پولی و مالی دولت در مسیر تثبیت قیمت‌ها ارزیابی شده است.

با وجود رونق اقتصادی، صندوق بین‌المللی پول چند چالش مهم را برجسته کرده است:

تورم بالا:

○ متوسط تورم در سال ۲۰۲۶ حدود ۱۰,۷ درصد پیش‌بینی شده که بسیار بالاتر از هدف ۵ درصدی بانک مرکزی است.

وابستگی به نفت و هزینه‌های دولتی

○ بخشی از رشد اقتصادی ناشی از درآمدهای نفتی و مخارج دولت و شرکت‌های دولتی است که در بلندمدت پایدار تلقی نمی‌شود.

نیاز به اصلاحات ساختاری

○ IMF معتقد است برای حفظ رشد بلندمدت، قزاقستان باید نقش دولت در اقتصاد را کاهش داده و زمینه را برای سرمایه‌گذاری و فعالیت بیشتر بخش خصوصی فراهم کند.

ارزیابی IMF نشان می‌دهد که قزاقستان در سال ۲۰۲۶ از رشد اقتصادی قابل توجهی برخوردار است و در میان اقتصادهای نسبتاً موفق آسیای مرکزی قرار دارد. با این حال، صندوق تأکید می‌کند که تداوم این رونق نیازمند مهار تورم، کاهش وابستگی به نفت و اجرای اصلاحات اقتصادی برای تقویت بخش خصوصی است.

اصلاحات ساختاری و مالی

کارشناسان صندوق بین‌المللی پول پیشرفت‌های این کشور در اجرای اصلاحات مالیاتی و بهبود سیاست‌های مالی را مثبت ارزیابی کرده‌اند. توصیه‌های کلیدی صندوق برای حفظ پایداری درازمدت شامل موارد زیر است:

- **تنوع‌بخشی اقتصادی:** کاهش وابستگی درآمدی به بخش نفت.
- **انضباط مالی:** اجرای دقیق قوانین مالی و بهبود شفافیت اقتصادی.
- ارزیابی‌های کلیدی صندوق بین‌المللی پول از چشم‌انداز اقتصادی قزاقستان شامل موارد زیر است:
- **موتورهای محرک رشد:** با وجود چالش‌ها و افت تولید در بخش نفت، گسترش پرقدرت حوزه‌هایی نظیر تولیدات صنعتی (Manufacturing)، خدمات، حمل و نقل و ساخت‌وساز موجب جبران کاهش درآمدهای نفتی و استمرار توسعه اقتصادی شده است.
- توصیه‌ها و هشدارهای سیاستی:

• **مهار تورم و سیاست‌های پولی:** هیئت IMF تأکید دارد که سیاست‌های پولی بانک ملی قزاقستان تا زمان کاهش پایدار تورم، باید «انقباضی» باقی بماند. در حال حاضر تورم یکی از چالش‌های اصلی اقتصاد این کشور است که نیازمند مدیریت دقیق نرخ بهره و کنترل وام‌دهی به مصرف‌کنندگان است.

• **توصیه‌های سیاستی:** با وجود پایداری رشد، کارشناسان IMF بر لزوم کنترل فشارهای تورمی، کاهش دخالت دولت در اقتصاد، اجرای اصلاحات ساختاری و توسعه بخش خصوصی برای تضمین رشد بلندمدت تأکید دارند.

• **اصلاحات ساختاری:** صندوق خواستار کاهش ردپای دولت در اقتصاد، اجرای اصلاحات مالیاتی، توسعه بخش خصوصی و حمایت از درآمدهای واقعی مردم برای بهبود رفاه عمومی شده است.

همکاری‌ها و دستاوردها:

• **برنامه اقدام مشترک (Joint Action Program):** تدوین این برنامه برای سال‌های ۲۰۲۶ تا ۲۰۲۸ توسط دولت، بانک ملی و آژانس تنظیم و توسعه بازار مالی قزاقستان با استقبال هیئت صندوق بین‌المللی پول روبه‌رو شد، زیرا این هماهنگی برای ثبات کلان‌اقتصادی ضروری ارزیابی می‌شود.

• **تأسیس مرکز منطقه‌ای در آلماتی:** در راستای گسترش همکاری‌ها، تفاهم‌نامه مرکز منطقه‌ای توسعه ظرفیت IMF برای قفقاز، آسیای مرکزی و مغولستان در شهر آلماتی نهایی و به مرحله اجرا رسیده است که هدف آن تقویت نهادهای دولتی، برنامه‌ریزی بودجه و ثبات مالی در منطقه است.

صندوق بین‌المللی پول می‌گوید اقتصاد قزاقستان با وجود چالش‌های تولید نفت، انعطاف‌پذیری خود را نشان می‌دهد و بر تاب‌آوری اقتصادی قزاقستان و پیشرفت این کشور در کاهش فشارهای تورمی، علیرغم چالش‌های مرتبط با کاهش تولید نفت، تأکید کرد.

این هیئت چندین توصیه برای تقویت بیشتر مدیریت مالی و حفظ ثبات قیمت‌ها ارائه داد. دولت اعلام کرد که سازمان‌های دولتی مربوطه، توصیه‌های ارائه شده توسط هیئت صندوق بین‌المللی پول را به عنوان بخشی از تلاش‌های مداوم برای تقویت ثبات اقتصاد کلان و حمایت از رشد پایدار، بررسی خواهند کرد.

تاکید کارشناسان صندوق بین‌المللی پول مبنی بر پایداری رشد اقتصادی قزاقستان

کارشناسان صندوق بین‌المللی پول (IMF) بارها بر پایداری و تاب‌آوری رشد اقتصادی قزاقستان تأکید کرده‌اند. بر اساس ارزیابی‌های این نهاد، اقتصاد قزاقستان در سال‌های اخیر با وجود نوسانات قیمت نفت، تنش‌های ژئوپلیتیکی و عدم قطعیت‌های اقتصاد جهانی، همچنان رشد قابل توجهی را حفظ کرده است. مهم‌ترین دلایل این ارزیابی عبارت‌اند از:

- رشد مستمر بخش‌های غیرنفتی مانند صنعت، حمل‌ونقل، ساخت‌وساز و خدمات در کنار افزایش تولید نفت.
- وجود ذخایر مالی و ارزی قابل توجه که توان کشور را برای مقابله با شوک‌های خارجی افزایش می‌دهد.
- ثبات و مقاومت نظام بانکی، علی‌رغم رشد سریع اعتبارات مصرفی.

• اجرای سیاست پولی محتاطانه توسط بانک ملی قزاقستان برای مهار تورم و حفظ ثبات اقتصاد کلان.

در عین حال، صندوق بین‌المللی پول هشدار داده است که برای حفظ این روند، قزاقستان باید به اصلاحات

مهم‌ترین نکات صندوق بین‌المللی پول (IMF) درباره رونق اقتصادی قزاقستان در ۲۰۲۶

- رشد اقتصادی قزاقستان در سال ۲۰۲۵ حدود ۶٫۲ درصد برآورد شده و برای سال ۲۰۲۶ حدود ۴٫۴ درصد پیش‌بینی شده است؛ رقمی که همچنان در مقایسه با بسیاری از اقتصادهای منطقه بالا محسوب می‌شود.
- رشد اقتصادی عمدتاً از محل:

- افزایش تولید نفت،
 - تقاضای داخلی قوی،
 - پروژه‌های بزرگ زیرساختی،
 - فعالیت بخش‌های غیرنفتی مانند حمل‌ونقل، خدمات و تولید حاصل شده است.
- **صندوق بین‌المللی پول (IMF)** تأکید می‌کند که بانک‌های قزاقستان از مقاومت مناسبی برخوردارند و بخش مالی در وضعیت باثباتی قرار دارد.

ملاحظات:

سفر هیئت صندوق بین‌المللی پول (IMF) به قزاقستان نشان‌دهنده ارزیابی مثبت این نهاد از تاب‌آوری و رشد قوی اقتصاد این کشور است، هرچند هشدارهایی درباره فشارهای تورمی و لزوم حفظ سیاست‌های انقباضی برای

کنترل هزینه‌ها و مهار تورم ارائه شده است. بررسی‌های هیئت صندوق بین‌المللی پول محورهای کلیدی زیر را به همراه داشته است.

صندوق بین‌المللی پول (IMF) در ارزیابی سال ۲۰۲۶ خود، اقتصاد قزاقستان را همچنان در مسیر رشد قوی توصیف کرده است، اما همزمان نسبت به نشانه‌های «داغ شدن بیش از حد اقتصاد» هشدار داده است. ساختاری، تنوع‌بخشی به اقتصاد، کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی و کنترل فشارهای تورمی ادامه دهد. در جمع‌بندی، ارزیابی کارشناسان صندوق بین‌المللی پول (IMF) نشان می‌دهد که اقتصاد قزاقستان از پایه‌های نسبتاً مستحکمی برخوردار است و در برابر شوک‌های خارجی مقاومت مناسبی نشان داده است، اما تداوم رشد پایدار در بلندمدت نیازمند اصلاحات اقتصادی و مالی بیشتر خواهد بود.

کارشناسان صندوق بین‌المللی پول (IMF) با تایید پایداری رشد اقتصادی قزاقستان، پیش‌بینی می‌کنند که اقتصاد این کشور در سال ۲۰۲۶ با ثبت نرخ رشد ۴٫۶ درصدی، عملکردی قوی‌تر از میانگین جهانی (۳٫۱ درصد) داشته باشد. این پایداری به لطف گسترش بخش‌های غیرنفتی و سیاست‌های حمایتی دولت محقق شده است. اجرای قاطع اصلاحات ساختاری برای حمایت از رشد میان‌مدت متنوع‌تر و مقاوم‌تر ضروری است. قزاقستان همچنان به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی، دیجیتالی شدن، هوش مصنوعی، کشاورزی و لجستیک ادامه می‌دهد. برای افزایش رشد پایدار غیرتورمی، اصلاحات ساختاری بیشتری مورد نیاز است، از جمله اصلاحاتی برای کاهش بیشتر ردپای دولت در اقتصاد، تقویت حاکمیت عمومی، بهبود مقررات بازار کار و محصول و افزایش تنوع اقتصادی و تجاری است.

ارزیابی کلی صندوق نسبت به چشم‌انداز اقتصاد قزاقستان مثبت، اما همراه با هشدار نسبت به تورم و وابستگی نفتی است. جمع‌بندی صندوق بین‌المللی پول این است که با اجرای اصلاحات ساختاری، انضباط مالی و توسعه بخش خصوصی، قزاقستان ظرفیت دستیابی به رشد پایدار، فراگیر و مقاوم در برابر شوک‌های خارجی را دارد.

<https://www.google.com/search?q=%D8%AA%D8%A7%DA%A9%DB%8C%D8%AF+%DA%A9%D8%A7%D8%B1%D8%B4%D9%86%D8%A7%D8%B3%D8%A7%D9%86+%D8%B5%D9%86%D8%AF%D9%88%D9%82+%D8%A8%DB>

<https://www.imf.org/en/news/articles/2025/05/28/pr-25164-kazakhstan-imf-staff-concludes-visit>

<https://astanatimes.com/2026/06/kazakhstan-economy-shows-resilience-despite-oil-production-challenges-imf-says>

<https://kazpravda.kz/n/v-mvf-otmetili-pozitivnyuyu-dinamiku-razvitiya-ekonomiki-kazahstana>

<https://astanatimes.com/2026/06/kazakhstan-economy-shows-resilience-despite-oil-production-challenges-imf-says/>

تهیه و تنظیم: طاهری – رایزن اقتصادی سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه

آستانه سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

بسمه تعالی

بولتن اختصاصی ماهیانه اخبار حوزه بهداشت و درمان قزاقستان - شماره ۳ - خرداد ۱۴۰۵

- تیتر اخبار حوزه بهداشت و درمان :
- تاثیر مراقبت های اولیه پزشکی بر سلامت جامعه
- قزاقستان در حال آزمایش یک داروی تولید داخل برای آلرژی به افسنتین است
- قزاقستان از سازمان جهانی بهداشت حیوانات به خاطر اصلاحات در سیستم دامپزشکی خود ارزیابی مثبتی دریافت کرده است.
- یک کارخانه داروسازی به ارزش 32.5 میلیارد تنگه در منطقه آلماتی ساخته خواهد شد.
- قزاقستان «کریدور سبز» برای داروهای حیاتی معرفی می کند
- پتانسیل هوش مصنوعی در تشخیص بیماریها
- سرمایه گذاری در تولید دارو در قزاقستان به طور قابل توجهی افزایش یافته است.
- نوسازی سیستم مراقبت های بهداشتی: بیمارستان های جدید، حمایت اجتماعی از کادر درمان و راهکارهای دیجیتال
- کمبود پزشک تقریباً به یک چهارم کاهش یافته است
- دیجیتالی شدن مراقبت های بهداشتی: بیشترین تعداد خدمات عمومی خودکار
- قزاقستان، ازبکستان و سازمان بهداشت جهانی تفاهم نامه ای را برای ارزیابی تأثیرات زیست محیطی و بهداشتی خشک شدن دریاچه آرال امضا خواهند کرد.
- مراقبت های بهداشتی، پزشکی، خدمات، منطقه شرق قزاقستان، توسعه، خدمات پزشکی، منطقه، سطح مراقبت های بهداشتی .
- عملکرد حوزه سلامت و محیط زیست قزاقستان در سال 2025

- مشروح اخبار حوزه بهداشت و درمان :

تاثیر مراقبت های اولیه پزشکی بر سلامت جامعه

توسعه مراقبت های بهداشتی اولیه (PHC) یکی از محورهای اصلی کنفرانس بین المللی «مراقبت های بهداشتی در قزاقستان: توسعه در مواجهه با چالش های جدید. پزشکی مبتنی بر شواهد در طبابت پزشک خانواده» بود. وزیر بهداشت، اکمارال آلنظرووا، در افتتاحیه این نشست خاطرنشان کرد که این کشور همچنان به مدرن سازی مراقبت های بهداشتی اولیه ادامه می دهد. امروزه بیش از ۸۰ درصد از مراکز مراقبت های اولیه به پزشکان عمومی اختصاص داده شده است و سیستم مراقبت های بهداشتی به تدریج در حال گذار به یک مدل مراقبت مبتنی بر خانواده است.

وزیر بهداشت تأکید کرد: «ما الزام اجباری پزشکان برای مراجعه به منزل را حذف کرده ایم. این وظیفه توسط تیم های سیار و اورژانس ها انجام می شود که از صبح تا عصر فعالیت می کنند و به تماس های دسته ۴ رسیدگی می کنند. مشاوره های پرستاری مستقل نیز معرفی شده اند. امروزه تقریباً ۳۳ درصد از سازمان های مراقبت های بهداشتی اولیه چنین اتاق هایی دارند و بیماران سفر خود را با یک پرستار آغاز می کنند که این امر به طور قابل توجهی حجم کار پزشک و زمان انتظار را کاهش داده است.»

از سال ۲۰۲۶، تمام آزمایش های غربالگری در بسته تضمین شده مراقبت های پزشکی رایگان گنجانده خواهد شد. طبق نتایج سه ماهه اول، میزان تشخیص فشار خون شریانی ۱۳ درصد و دیابت نوع ۲ ۲۶ درصد افزایش یافته است. رئیس این بخش خاطرنشان کرد که این کشور در حال توسعه خدمات پرستاری مستقل، بهبود سازوکارهای تشویقی برای کارکنان مراقبت های بهداشتی و اجرای راه حل های دیجیتالی است که حجم کار پرسنل پزشکی را تقریباً ۴۰ درصد کاهش داده است. اهداف فوری شامل دستیابی به پوشش ۱۰۰ درصدی پزشکان عمومی در مناطق تا سال ۲۰۲۷ و کاهش حداقل ۲۰ درصدی تعداد بستری های قابل پیشگیری برای بیماران مبتلا به بیماری های مزمن است.

اسکندر سولا، رئیس دفتر کشوری سازمان بهداشت جهانی در قزاقستان، در مورد اولویت های توسعه مراقبت های بهداشتی جهانی، از جمله پیشگیری از بیماری در طول عمر، توسعه مراقبت های بهداشتی دیجیتال و پزشکی از راه دور و مدیریت مؤثر بیماری های غیرواگیر بحث کرد.

او خاطرنشان کرد: «ابتکار قاسم جومارت توکایف، رئیس جمهور قزاقستان، برای ایجاد ائتلاف جهانی در زمینه مراقبت های بهداشتی اولیه از اهمیت ویژه ای برخوردار است. سازمان بهداشت جهانی از این ابتکار حمایت می کند، که نشان دهنده نقش رو به رشد قزاقستان در شکل دهی به دستور کار جهانی برای تقویت مراقبت های بهداشتی اولیه و ترویج اقدام جمعی کشورها برای دستیابی به سلامت برای همه است.»

بخش جداگانه‌ای از برنامه به پرستاران اختصاص داده شده بود. شرکت‌کنندگان در مورد مدل‌های جدید عملکرد پرستاری، توسعه حرفه‌ای و گسترش مشارکت خود در مراقبت‌های بهداشتی اولیه بحث کردند. بخش ویژه‌ای به آیگل قاسمووا، پیشگام توسعه سیستم مراقبت‌های بهداشتی اولیه در قزاقستان، اختصاص داده شده بود.

<https://kazpravda.kz/n/pervichnoe-zveno-meditsiny/> -

قزاقستان در حال آزمایش یک داروی تولید داخل برای آلرژی به افسنطین است.

آلرژی به گرده افسنطین یکی از شایع‌ترین آلرژی‌های فصلی در قزاقستان است. وزارت بهداشت قزاقستان فاز دوم آزمایش بالینی یک داروی تولید داخل را برای درمان آلرژی به گرده افسنطین، یکی از شایع‌ترین علل آلرژی فصلی در این کشور، آغاز کرده. این پروژه به عنوان بخشی از برنامه علمی و فنی وزارت بهداشت جمهوری قزاقستان برای سال‌های 2024-2026 اجرا می‌شود. هدف اصلی، توسعه یک داروی تولید داخل است که درمان آلرژی را برای بیماران در دسترس‌تر و راحت‌تر کند.

به گفته کارشناسان، آلرژی به گرده گیاه درمنه یکی از شایع‌ترین آلرژی‌های فصلی در قزاقستان است. این آلرژی به ویژه در تابستان و پاییز شدیدتر می‌شود و افراد دچار آبریزش بینی، عطسه، اشک‌ریزش چشم و تنگی نفس می‌شوند. این داروی جدید توسط دانشمندان قزاقستانی با استفاده از یک آلرژن نوترکیب مدرن ساخته شده است. این دارو در تأسیسات داخلی OtarBioPharm مطابق با استانداردهای بین‌المللی GMP تولید می‌شود.

یکی از مزایای اصلی این پیشرفت، دوره درمان کوتاه آن است. در حالی که درمان سنتی مبتنی بر آلرژن می‌تواند مدت زیادی طول بکشد، داروی جدید فقط به چهار تزریق زیر جلدی در فواصل هفتگی نیاز دارد. آزمایش‌های بالینی فاز اول روی داوطلبان قبلاً تکمیل شده است. به گفته محققان، هیچ عارضه جانبی جدی مشاهده نشده است و نتایج اولیه کاهش حساسیت به آلرژن را نشان داده است.

در ۲۴ آوریل ۲۰۲۶، وزارت بهداشت جمهوری قزاقستان مجوز رسمی برای انجام آزمایش‌های بالینی فاز دوم را صادر کرد. این مطالعه در مرکز پزشکی رخت انجام می‌شود و شامل ۱۳۸ بیمار مبتلا به آلرژی تایید شده به گرده گیاه درمنه خواهد بود.

<https://kazpravda.kz/n/v-kazahstane-testiruyut-otchestvennyy-preparat-ot-allergii-na->

قزاقستان از سازمان جهانی بهداشت حیوانات به خاطر اصلاحات در سیستم دامپزشکی خود ارزیابی مثبتی دریافت کرده است.

این خبر پس از دیدار آیدار بک ساپاروف، وزیر کشاورزی قزاقستان، و امانوئل سوبیراند، مدیرکل سازمان جهانی بهداشت دام، در فرانسه اعلام شد. امروزه، ایمنی دامپزشکی دیگر فقط مربوط به حیوانات نیست. این موضوع

به امنیت غذایی، صادرات، سلامت انسان و حتی پایداری اقتصادی مربوط می‌شود. و در همین زمینه است که قزاقستان به دنبال تقویت جایگاه خود در آسیای مرکزی است.

در سال‌های اخیر، جهان با افزایش بیماری‌های دامی فرامرزی، شیوع بیماری‌های عفونی و مشکل مقاومت آنتی بیوتیکی مواجه شده است. در این زمینه، الزامات سیستم‌های دامپزشکی کشورها به طور قابل توجهی سختگیرانه‌تر شده است.

این امر به ویژه برای قزاقستان که به طور فعال محصولات کشاورزی صادر می‌کند و بخش کشاورزی خود را توسعه می‌دهد، اهمیت دارد. هرگونه خطری در دامپزشکی مستقیماً بر تجارت بین‌المللی و دسترسی محصولات به بازارهای خارجی تأثیر می‌گذارد.

در جریان مذاکرات، طرفین موارد زیر را مورد بحث قرار دادند:

- تقویت سیستم دامپزشکی قزاقستان؛
 - اجرای استانداردهای بین‌المللی ایمنی زیستی؛
 - آموزش متخصصان؛
 - توسعه همکاری‌های منطقه‌ای برای پیشگیری از بیماری‌های دامی فرامرزی.
- آیداربک ساپاروف تأکید کرد که قزاقستان همچنان به اجرای استانداردهای بین‌المللی سازمان بهداشت دامپزشکی در سیستم کنترل دامپزشکی ملی خود ادامه می‌دهد. وزیر کشاورزی خاطرنشان کرد: «پشتیبانی تخصصی و روش‌شناختی ارائه شده توسط OVZ سهم بسزایی در تقویت خدمات دامپزشکی کشورمان داشته است. ما توجه ویژه‌ای به توسعه منابع انسانی، نوسازی زیرساخت‌ها و افزایش امنیت زیستی داریم. تلاش‌های مشترک ما به ما این امکان را می‌دهد که استانداردهای بین‌المللی را به طور مؤثر اجرا کنیم و پاسخ خود را به تهدیدات دامپزشکی مدرن تقویت کنیم.»
- در این جلسه همچنین سمینار منطقه‌ای وال استریت ژورنال که در آلمانی برگزار شد، مورد توجه قرار گرفت. پس از این سمینار، عناصر رویکرد سلامت واحد در برنامه‌های درسی سه دانشگاه کشاورزی پیشرو در کشور همگرایی شد.

رویکرد واحد سلامت امروزه یک روند کلیدی جهانی محسوب می‌شود. این رویکرد فرض می‌کند که سلامت انسان‌ها، حیوانات و محیط زیست به طور مستقیم به هم مرتبط هستند. در واقع، ما در مورد یک مدل جدید از امنیت زیستی صحبت می‌کنیم، جایی که دامپزشکی به بخشی از سیستم حفاظت از سلامت جهانی تبدیل می‌شود. به گفته وزیر، دولت قزاقستان در حال حاضر سرمایه‌گذاری‌های بیشتری را برای توسعه سیستم دامپزشکی برای سال‌های 2024-2026 اختصاص داده است.

قرار است این وجوه برای موارد زیر استفاده شود:

- نوسازی زیرساخت‌های دامپزشکی؛
- تجهیزات آزمایشگاهی؛
- ساخت تأسیسات جدید؛

• افزایش حقوق متخصصان دامپزشکی

علاوه بر این، قزاقستان به همراه شرکای بین‌المللی، پروژه‌هایی را برای مبارزه با تب مالت، طاعون، نشخوارکنندگان کوچک و نظارت بر استفاده از داروهای ضد میکروبی اجرا می‌کند. امانوئل سوبیران، رئیس OVZ، از کار قزاقستان تمجید کرد و به طور خاص به سهم این کشور در توسعه پایداری دامپزشکی در منطقه اشاره کرد. امانوئل سوبیران تأکید کرد: «قزاقستان رویکردی منسجم و سیستماتیک در توسعه خدمات دامپزشکی و اجرای استانداردهای بین‌المللی OIE نشان می‌دهد. ما از تلاش‌های کشور شما برای تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و توسعه پتانسیل علمی و تشخیصی آسیای مرکزی بسیار قدردانی می‌کنیم.»

او همچنین از قزاقستان دعوت کرد تا تجربه خود را در میزگرد وزرا در نود و سومین نشست عمومی وال استریت ژورنال که نمایندگانی از ۱۸۳ کشور را گرد هم می‌آورد، ارائه دهد. برای قزاقستان، این می‌تواند یک سیگنال بین‌المللی مهم باشد. این کشور نه تنها به عنوان یک بازیگر کشاورزی، بلکه به عنوان یک مرکز منطقه‌ای برای امنیت دامپزشکی و بیولوژیکی در آسیای مرکزی، در حال تقویت جایگاه خود است.

<https://dknews.kz/ru/ekonomika/393219-vozh-ocenila-rabotu-kazahstana-po-zashchite-ot>

یک کارخانه داروسازی به ارزش 32.5 میلیارد تنگه در منطقه آلماتی ساخته خواهد شد.

قرار است ۲۰ محصول دارویی عرضه شود. این محصولات شامل داروهایی برای درمان بیماری‌های انکولوژیک و نادر و همچنین عوامل ایمونوبیولوژیک مدرن هستند، دولت توافقنامه سرمایه‌گذاری بین وزارت بهداشت و شرکت داروسازی **Steppe Pharmaceuticals LLP** برای ساخت یک مجتمع بیودارویی با چرخه کامل در منطقه آزاد اقتصادی آلاتائو در استان آلماتی را تصویب کرده است. نخست وزیر اولژاس بکتنوف فرمان مربوطه را امضا کرد. حجم کل سرمایه‌گذاری خصوصی به ۳۲,۵ میلیارد تنگه می‌رسد. هدف از این تأسیسات جدید، بومی‌سازی و توسعه ظرفیت‌های تولید با فناوری پیشرفته است. این کارخانه داروسازی قصد دارد ۲۰ دارو، از جمله داروهای درمان سرطان و بیماری‌های نادر، و همچنین عوامل ایمونوبیولوژیکی مدرن تولید کند. قرار است این کارخانه در سال ۲۰۳۱ راه‌اندازی شود، در سال ۲۰۳۲ به ظرفیت طراحی خود برسد و انتقال به تولید کامل در مناطق کلیدی برای سال ۲۰۳۴ برنامه‌ریزی شده است.

این مجتمع علاوه بر تولید و صدور گواهی‌نامه دارو، از تحقیق و توسعه نیز پشتیبانی خواهد کرد، برنامه تحقیق و توسعه خود، از جمله مطالعات هم‌ارزی زیستی، تهیه پرونده‌های ثبت و اجرای استانداردهای بین‌المللی GMP را توسعه خواهد داد. علاوه بر این، یک سیستم آموزش و توسعه حرفه‌ای برای متخصصان قزاقستانی در این مجتمع ایجاد خواهد شد. انتظار می‌رود این پروژه امنیت دارویی کشور را تقویت کرده و زیرساخت‌های مدرن تولید دارو را در منطقه آلماتی توسعه دهد و تقریباً 60 شغل جدید ایجاد کند.

<https://kazpravda.kz/n/farmzavod-za-325-mlrd-tenge-postroyat-v-almatinskoy-oblasti>

قزاقستان «گریدور سبز» برای داروهای حیاتی معرفی می‌کند

آسخت آیماگامبتوف، نماینده مجلس قزاقستان اعلام کرد که در قزاقستان، برخی از داروهای حیاتی تنها در ۱۵ روز قابل ثبت خواهند بود. به گفته وی، اصلاحاتی در قانون با هدف تسریع ظهور داروهای مدرن در بازار قزاقستان و کاهش رویه‌های بوروکراتیک انجام شده است. همانطور که آیماگامبتوف توضیح داد، روند ثبت سریع برای داروهایی که قبلاً توسط نهادهای نظارتی اصلی بین‌المللی FDA آمریکا و EMA اروپا تأیید شده‌اند، اعمال خواهد شد. به جای نیاز به سال‌ها تأیید، چنین داروهایی می‌توانند تنها در دو هفته ثبت «کانال سبز» را طی کنند.

علاوه بر این، قرار است زمان ثبت نام برای سایر داروها نیز تقریباً به نصف کاهش یابد. در حال حاضر، مراحل رسمی تا ۲۱۰ روز طول می‌کشد، اما در عمل می‌تواند چندین سال طول بکشد. برای تسریع این روند، مقامات قصد دارند ارزیابی کارشناسی، تأیید قیمت و سایر مراحل را در یک سرویس جامع و واحد ترکیب کنند.

این اصلاحات همچنین کنترل کیفیت قوی‌تری را فراهم می‌کند. مواد اولیه داروهای تولید داخل اکنون پس از واردات به کشور تحت آزمایش اجباری قرار می‌گیرند. تغییر دیگر مربوط به اختیارات وزارت بهداشت است. این آژانس قادر خواهد بود به طور مستقل ثبت داروهای مهم اجتماعی را آغاز کند، حتی اگر شرکت‌های داروسازی درخواست‌های مربوطه را ارائه نکرده باشند. به گفته معاون، این امر امکان تأمین سریع‌تر داروهای لازم برای بیماران و کاهش وابستگی به منابع غیررسمی از خارج از کشور را فراهم می‌کند.

[/https://exclusive.kz/v-kazahstane-vvedut-zelenyj-koridor-dlja-zhiznenno-vazhnyh-lekarstv](https://exclusive.kz/v-kazahstane-vvedut-zelenyj-koridor-dlja-zhiznenno-vazhnyh-lekarstv)

پتانسیل هوش مصنوعی در تشخیص بیماریها

انجمن دیجیتال اوراسیا با موضوع راهکارهای هوشمند در پزشکی و انکولوژی، متخصصان، دانشمندان و پزشکان را گرد هم آورد تا در مورد روش‌های جدید تشخیصی و درمانی با استفاده از فناوری‌های مدرن مراقبت‌های بهداشتی بحث و تبادل نظر کنند. شرکت‌کنندگان در این نشست به بررسی پیاده‌سازی هوش مصنوعی در پزشکی، توسعه تشخیص مولکولی و سیستم‌های پشتیبانی تصمیم‌گیری هوشمند برای پزشکان پرداختند.

اربول بکموخامبتوف، رئیس هیئت مدیره موسسه تحقیقات سرطان و رادیولوژی قزاقستان، خاطرنشان کرد که هوش مصنوعی، پلتفرم‌های دیجیتال و فناوری‌های میان‌رشته‌ای نقش کلیدی در پزشکی جهانی امروز ایفا می‌کنند. او توضیح داد: «این امر به ویژه در انکولوژی اهمیت دارد، زیرا سرعت پردازش داده‌ها، دقت الگوریتم‌ها و رویکرد شخصی‌سازی شده مستقیماً بر اثربخشی تشخیص، کیفیت درمان و بقای بیماران تأثیر می‌گذارد.»

این انجمن بر کاربرد عملی هوش مصنوعی در پزشکی - از آنالیز سی‌تی‌اسکن و ماموگرافی گرفته تا آسیب‌شناسی دیجیتال و درمان شخصی‌سازی شده - تمرکز داشت. این رویداد شامل کلاس‌های کارشناسی ارشد در مورد فناوری‌های مدرن در تشخیص سرطان‌شناسی بود. مسابقه استارت‌آپی "از ایده تا نوآوری پزشکی" نیز

ارائه جذابی از پروژه‌های دانشجویی را به نمایش گذاشت. برنده پروژه **PhytoPharm** توسط علیا جمال گتاختون، دانشجوی سال سوم دانشکده فناوری اطلاعات دانشگاه ملی قزاقستان الفارابی، بود.

متخصصان در مورد پلتفرم‌های دیجیتال مدرن با هدف بهبود دقت تشخیص، شخصی‌سازی درمان و توسعه مراقبت‌های پیشرفته انکولوژی اطلاعات کسب کردند. به گفته ویکتور کازاکوف، نماینده شرکت میکروسالوشنز، آنها نماینده یک شرکت یکپارچه‌ساز آزمایشگاهی هستند که در قزاقستان، ازبکستان و قرقیزستان فعالیت می‌کند. این شرکت فناوری‌های دیجیتال مدرن و راه‌حل‌های نوآورانه از چین را در پزشکی ادغام می‌کند، آنها را تطبیق می‌دهد و برای استفاده در کشورمان ثبت می‌کند.

یکی از زمینه‌های کلیدی، استفاده از هوش مصنوعی و سیستم‌های آزمایشگاهی دیجیتال است که دقت تشخیصی را به ۹۶ تا ۹۹ درصد افزایش می‌دهد، خطای انسانی را کاهش می‌دهد و بیماری‌ها را در مراحل اولیه تشخیص می‌دهد. شرکت میکروسالوشنز پشتیبانی خدمات و آموزش تخصصی ارائه می‌دهد. علاوه بر این، این شرکت تنها شرکت در منطقه است که کیت‌های **PCR** را برای آزمایش یک نشانگر که به تعیین درجه تهاجمی بودن تومور کمک می‌کند، ثبت کرده است.

در این کنفرانس، راهکارهای سیتولوژی نیز ارائه شد. لیوبوف صربینوفسکایا، مدیر شرکت داخلی ویزامت پلاس، در مورد سال‌ها تجربه خود در توسعه فناوری‌های پیشرفته پزشکی در قزاقستان و ازبکستان صحبت کرد. آنها در تجهیز جامع آزمایشگاه‌های جنین‌شناسی و بافت‌شناسی تخصص دارند و نه تنها تجهیزات، بلکه انتقال جامع دانش را نیز ارائه می‌دهند. توجه ویژه‌ای به خودکارسازی فرآیندهای تشخیصی و رسیدگی به مسائل ناباروری از طریق **IVF** می‌شود. فعالیت‌های این شرکت با هدف ایجاد یک اکوسیستم فناوری یکپارچه برای حمایت از پزشکان در تمام مراحل درمان جراحی و تولید مثل انجام می‌شود.

<https://kazpravda.kz/n/o-vozmozhnostyah-ii-v-diagnostike-zabolevaniy/>

سرمایه‌گذاری در تولید دارو در قزاقستان به طور قابل توجهی افزایش یافته است

در سال ۲۰۲۵، سهم خرید محصولات داخلی از توزیع‌کننده واحد به ۳۲ درصد رسید. به نقل از وزارت بهداشت، طی سه سال گذشته، سرمایه‌گذاری در تولید دارو در قزاقستان بیش از سه برابر شده است. تیمور سلطان غازی اف، معاون اول وزیر بهداشت، در جلسه هیئت مدیره وزارت بهداشت اظهار داشت: به گفته این وزارتخانه، قزاقستان در جذب سرمایه‌گذاری در تولید دارو، روند مثبت و پایداری را نشان می‌دهد.

در حالی که جریان ناخالص سرمایه‌گذاری به این صنعت در سال ۲۰۲۳ بالغ بر ۴۶,۹ میلیون دلار بود، این رقم در سال ۲۰۲۴ تقریباً دو برابر شد و به ۹۱,۳ میلیون دلار رسید. فعالیت سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۲۵ به سرعت در حال رشد بود و به ۱۴۲,۸ میلیون دلار رسید.

تیمور سلطان قاضی اف خاطرنشان کرد: «این سرمایه‌گذاری‌ها با هدف نوسازی تأسیسات تولید، گسترش ظرفیت و بومی‌سازی تولید داروها و تجهیزات پزشکی انجام می‌شود. این نشان دهنده رشد مداوم اعتماد سرمایه‌گذاران به صنعت داروسازی قزاقستان و اثربخشی اقدامات حمایتی دولت است.»

وزارت بهداشت همچنان اقداماتی را برای افزایش سهم داروها و تجهیزات پزشکی تولید داخل در بازار داخلی انجام می‌دهد. از نظر ارزش، سهم محصولات داخلی در سال 2023، 14.4 درصد، در سال 2024، 15.1 درصد و در سال 2025، 15 درصد بوده است. علاوه بر این، اجرای سیستم برچسب‌گذاری و ردیابی دارو، حضور بیشتر تولیدکنندگان قزاقستانی را در بازار نشان داده است.

به عنوان بخشی از اجرای سیستم برچسب‌گذاری و ردیابی دارو، که از اول ژوئیه 2024 اجرایی می‌شود و امکان ردیابی گردش دارو را فراهم می‌کند، سهم تولیدکنندگان قزاقستانی از نظر فیزیکی به 39,8 درصد رسیده است که نشان‌دهنده حضور قابل توجه شرکت‌های داخلی در بازار است. در سال 2025، سهم خرید محصولات داخلی از توزیع‌کننده واحد به 32 درصد رسید که نشان دهنده توسعه تولید محلی و تقویت ایمنی دارو در قزاقستان است. در پایان این جلسه، خاطرنشان شد که به عنوان بخشی از اجرای طرح توسعه مراقبت‌های بهداشتی در جمهوری قزاقستان تا سال 2029، مجموعه‌ای از اقدامات برای تأمین دارو برای مردم همچنان اجرا خواهد شد.

<https://kazpravda.kz/n/investitsii-v-farmproizvodstvo-zametno-uvelichilis-v-kazahstane/>

نوسازی سیستم مراقبت‌های بهداشتی: بیمارستان‌های جدید، حمایت اجتماعی از کادر درمان و راهکارهای دیجیتال

به عنوان بخشی از دستورالعمل‌های رئیس دولت، قاسم جومارت توکایف، که در پیام خطاب به ملت با عنوان «قزاقستانی عادل: قانون و نظم، رشد اقتصادی و خوش‌بینی عمومی» آمده است، دولت از طریق وزارت بهداشت، به تلاش‌های خود برای بهبود کیفیت مراقبت‌های پزشکی، توسعه زیرساخت‌ها، تقویت منابع انسانی و پیشبرد دیجیتالی شدن سیستم مراقبت‌های بهداشتی ادامه می‌دهد.

به لطف اقدامات در حال اجرا، روند مثبت و پایداری در شاخص‌های کلیدی سلامت جمعیت وجود دارد. از اول اکتبر امسال، میزان مرگ و میر کلی 2.7 درصد و مرگ و میر نوزادان 20.2 درصد در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته کاهش یافته است. بیش از 600 مرکز درمانی در سه سال ساخته شده است.

قزاقستان همچنان به طور فعال زیرساخت‌های پزشکی خود را توسعه می‌دهد - بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و ایستگاه‌های کمک‌های اولیه در حال ساخت و نوسازی هستند. در طول سه سال گذشته، 633 مرکز درمانی از جمله مرکز ملی انکولوژی و مرکز فوریت‌های پزشکی در آستانه و همچنین مرکز بیماری‌های عفونی در آلماتی به بهره‌برداری رسیده‌اند. تا پایان امسال، ساخت یک بیمارستان چندرشته‌ای در ریدر، یک مرکز خون‌شناسی در اوست-کامنوگورسک و یک ایستگاه آمبولانس در آکتائو به پایان خواهد رسید.

اجرای پروژه ملی «نوسازی مراقبت‌های بهداشتی روستایی» نیز در حال انجام است. در چارچوب این پروژه، ۶۰۱ مرکز مراقبت‌های بهداشتی اولیه ساخته شده است و ۵۴ مرکز دیگر نیز قرار است تا پایان سال تکمیل شوند. علاوه بر این، ۳۲ بیمارستان منطقه‌ای در حال ارتقاء به بیمارستان‌های چند رشته‌ای مرکزی منطقه‌ای هستند. از زمان آغاز این پروژه، هشت بیمارستان - در تمیرتائو، بالخاش، ژانارکا (منطقه اولیتائو)، اورژار (منطقه آبای)، شوسکویه، مرکه، تالاس (منطقه ژامبیل) و بینئو (منطقه مانگیستاو) - نوسازی شده‌اند. از ژانویه تا اکتبر، سرمایه‌گذاری در سرمایه ثابت در بخش مراقبت‌های بهداشتی به ۲۱۴,۸ میلیارد تنگه رسید که ۸۹ درصد از ۲۴۱ میلیارد تنگه برنامه‌ریزی شده است.

کمیود پزشکی تقریباً به یک چهارم کاهش یافته است

یکی از اولویت‌های کلیدی، آموزش و پشتیبانی از پرسنل پزشکی است. در سال ۲۰۲۵، دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور ۱۰۵۰۰ متخصص فارغ‌التحصیل کردند که ۳۴٪ از آنها به مراکز درمانی روستایی اختصاص داده شدند. این اقدامات کمیود پزشکی در سطح کشور را ۱۹ درصد و کمیود کادر پزشکی سطح متوسط را ۱۳ درصد کاهش داده است. در مناطق روستایی، کسری پرسنل ۱۷ درصد کاهش یافته است.

از اول سپتامبر سال ۲۰۲۵، آموزش کارآموزی در شش رشته تخصصی اصلی (از جمله درمان، اطفال و جراحی) و آموزش رزیدنتی در ۱۴ رشته تخصصی اطفال آغاز شده است. برای بهبود کیفیت آموزش، برنامه‌های پزشکی دوره کارشناسی اصلاح شدند تا ۱۰ واحد درسی اضافی در رشته‌های اصلی گنجانده شود و استانداردهای بین‌المللی در برنامه درسی ادغام شوند.

برای اولین بار، یک برنامه دو رشته‌ای بین دانشگاه پزشکی کاراگاندا و دانشگاه فدرال کازان در اول سپتامبر با ثبت نام ۷۰ دانشجو آغاز شد. همچنین مذاکراتی برای افتتاح شعبه‌ای از دانشگاه پزشکی پاکستان در حال انجام است. برای محافظت از کارکنان مراقبت‌های بهداشتی، ماده جدیدی به قانون مجازات اضافه شده است که حمله به پرسنل پزشکی را جرم‌انگاری می‌کند. با همکاری وزارت امور داخلی، ۱۵۲ پست پلیس در مؤسسات مراقبت‌های بهداشتی نصب شده است. علاوه بر این، ۹۸٪ از سازمان‌های پزشکی دولتی و ۷۶٪ از سازمان‌های پزشکی خصوصی قراردادهای بیمه مسئولیت حرفه‌ای به ارزش مجموع ۳,۱ میلیارد تنگه منعقد کرده‌اند.

تامین دارو و توسعه صنعت :

برای افزایش شفافیت در قیمت‌گذاری دارو، سازوکار تعیین حداکثر قیمت‌ها مورد بازنگری قرار گرفته است. هزینه‌های اضافی حذف شده و قیمت داروهای ژنریک به ۳۰ درصد هزینه داروهای اصلی کاهش یافته است. برای ۲۰ داروی گران‌قیمت، صرفه‌جویی مورد انتظار حدود ۱۲ میلیارد تنگه خواهد بود. در مجموع، کاهش حداکثر قیمت‌ها تحت سیستم‌های حجم تضمین‌شده مراقبت‌های پزشکی رایگان (GVFMC) و بیمه سلامت اجتماعی اجباری (CSHI) به حدود ۱۹ درصد و در بخش‌های عمده‌فروشی و خرده‌فروشی تا ۳۰ درصد خواهد رسید.

طبق اصل «پنجره واحد»، زمان ثبت داروها به ۱۰۰ روز کاری و برای محصولات کشورهایی با اعتبار نظارتی بالا (آمریکا، اتحادیه اروپا، انگلستان، ژاپن) به ۱۵ روز کاهش یافته است.

تولید داخلی دارو به طور فعال در حال رشد است. انتظار می‌رود تا سال 2029 سهم داروهای تولید داخل به 50 درصد برسد. تا به امروز، 210 تولیدکننده در قزاقستان ثبت شده‌اند، از جمله 43 تولیدکننده که محصولات دارویی تولید می‌کنند. سال گذشته، تولید 21.8 درصد افزایش یافت، سرمایه‌گذاری دو برابر شد و صادرات 32.9 درصد رشد کرد. در مجموع ۹۰ قرارداد بلندمدت با شرکت‌های محلی و همچنین سه توافقنامه با شرکت‌های بزرگ داروسازی جهانی فایزر، هافمن-لا روش و آسترازنکا امضا شده است. در حال حاضر ۹ پروژه سرمایه‌گذاری به ارزش نزدیک به ۴۰۰ میلیارد تنگه در دست بررسی است. نرخ رشد سالانه بازار داروسازی ۱۰ تا ۱۳ درصد تخمین زده می‌شود.

دیجیتالی شدن مراقبت‌های بهداشتی: بیشترین تعداد خدمات عمومی خودکار

کار بر روی ایجاد یک سیستم اطلاعات پزشکی یکپارچه ایالتی ادامه دارد. پروژه‌های شناسایی بیمار «سند دیجیتالی» و «شناسایی چهره» در تمام مراکز درمانی راه‌اندازی شده‌اند. برای ایجاد یک سیستم شفاف و عادلانه صدور صورتحساب و پرداخت، «سیستم پرداخت یکپارچه برای خدمات پزشکی» در تمام مناطق اجرا شده است. گواهی‌های پزشکی به تدریج به قالب الکترونیکی تبدیل می‌شوند. نرخ اتوماسیون خدمات عمومی در مراقبت‌های بهداشتی به ۸۷,۳ درصد رسیده است.

برای بهبود ایمنی، یک پروژه آزمایشی که نشان‌های ویدیویی را برای کارکنان آمبولانس معرفی می‌کند، در آستانه و آلماتی آغاز شده است. یک سیستم ذخیره‌سازی داده‌های پزشکی یکپارچه برای تجمیع تمام سوابق بیمار در حال توسعه است. در نتیجه، قزاقستان به طور مداوم در حال ایجاد یک سیستم مراقبت‌های بهداشتی مدرن و پایدار مبتنی بر کیفیت، نوآوری و دسترسی است. این تلاش گسترده برای نوسازی در سال‌های آینده ادامه دارد.

<https://primeminister.kz/en/news/reviews/modernization-of-the-healthcare-system-new-hospitals-social-support-for-medical-workers-and-digital-solutions-30630>

انجام مراقبت‌های بهداشتی قزاقستان

بخش مراقبت‌های بهداشتی قزاقستان در حال انجام اصلاحات گسترده‌ای است و از مدل بیمارستان‌محور به سبک شوروی به یک سیستم غیرمتمرکز با تمرکز بر مراقبت‌های اولیه و بیمه سلامت اجتماعی اجباری (CSHI) در حال گذار است. امید به زندگی به ۷۵ سال رسیده است و دولت به طور جدی در حال مدرن‌سازی مراقبت‌های بهداشتی روستایی و معرفی راه‌حل‌های بهداشتی دیجیتال و مبتنی بر هوش مصنوعی است.

- **مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC)** سنگ بنای سیستم. دولت دسترسی به مراقبت‌های اولیه را به طرز چشمگیری گسترش داده و تیم‌های چندرشته‌ای شامل مددکاران اجتماعی و روانشناسان را معرفی کرده است.
- **مراقبت‌های عمومی**: مراقبت‌ها به دو بسته تقسیم می‌شوند: **حجم تضمین‌شده مراقبت‌های پزشکی رایگان (GVFMC)** (مراقبت‌های اورژانسی/فوری) و **CSHI** برای مراقبت‌های عمومی تخصصی و بستری.

- **مراقبت‌های بهداشتی خصوصی:** مراکز خصوصی - از آزمایشگاه‌های تشخیصی گرفته تا بیمارستان‌های تخصصی - به سرعت رشد کرده‌اند. با این حال، دولت هنوز حدود ۷۰ تا ۸۵ درصد از کل ظرفیت بیمارستان‌ها و تدارکات عمومی را در اختیار دارد.

🏥 بازار پزشکی و دارویی

- بازار تجهیزات پزشکی تقریباً ۱,۳ میلیارد دلار ارزش دارد که ۹۰ درصد آن وارداتی است و فرصت‌های سرمایه‌گذاری قوی ایجاد می‌کند.
- بخش داروسازی داخلی با حمایت وزارت بهداشت در حال گسترش است. بازیگران اصلی شامل **JSC Khimpharm**، **JSC Nobel AFF** و **Abdi Ibrahim GlobalPharm** هستند که اکثریت قریب به اتفاق تولید داروی محلی را هدایت می‌کنند.
- دولت هدف دارد تا سال ۲۰۲۹، ۵۰ درصد تولید دارو را به صورت داخلی انجام دهد.

🏛️ مقررات و حاکمیت شرکتی

- این بخش توسط وزارت بهداشت (**MH RK**) و کمیته کنترل پزشکی و دارویی تنظیم می‌شود.
- صندوق بیمه سلامت اجتماعی (**FMS**) مدل مراقبت‌های بهداشتی مبتنی بر بیمه را مدیریت می‌کند. شهروندان برای دسترسی به خدمات پزشکی گسترده، کمک‌های مالی می‌کنند.
- تنها تعداد کمی از موسسات نخبه، مانند مرکز ملی جراحی قلب علمی، دارای اعتبارنامه کمیسیون مشترک بین‌المللی (**ICI**) هستند.

سلامت دیجیتال

- **اکوسیستم eDensauliq:** یک زیرساخت فناوری اطلاعات بسیار یکپارچه که تمام مراکز پزشکی را به هم متصل می‌کند و میلیون‌ها مشاوره آنلاین و استفاده از هوش مصنوعی را برای کمک به پزشکان امکان‌پذیر می‌سازد.
- بیماران و شهروندان از پلتفرم‌های دولت الکترونیک برای مدیریت پیوست‌های پزشکی، قرار ملاقات با پزشک و تجویزهای الکترونیکی استفاده می‌کنند.

https://www.google.com/search?q=Health%2C+medicine+and+treatment+sector+in+Kazakhstan&rlz=1C1GCEA_enKZ1096KZ1096&oq=Health%2C+

قزاقستان، ازبکستان و سازمان بهداشت جهانی تفاهم‌نامه‌ای را برای ارزیابی تأثیرات زیست‌محیطی و بهداشتی خشک شدن دریاچه آرال امضا خواهند کرد.

این خبر توسط وزیر بهداشت قزاقستان، آکمارال الناظروا، پس از دیدار با هانس کلوگه، مدیر دفتر منطقه‌ای سازمان بهداشت جهانی، اعلام شده است. وزیر بهداشت گفت: «باید به خشک شدن دریاچه آرال توجه ویژه‌ای شود. در این راستا، به همراه آقای کلوگه، به یک نظر مشترک برای ارزیابی تأثیرات زیست‌محیطی و بهداشتی»

خشک شدن دریاچه آرال در خاک قزاقستان و ازبکستان رسیدیم. تهیه پیش‌نویس تفاهم‌نامه سه‌جانبه از قبل آغاز شده است.» وی تأکید کرد که ابتکار افتتاح دفتر سازمان بهداشت جهانی در شهر قیزیل‌اوردا برای بررسی مشکلات مربوط به دریاچه آرال از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

https://www.instagram.com/p/DO_Cz4ckgrS/

پیشرفت‌های حوزه بهداشت و درمان قزاقستان :

بخش مراقبت‌های بهداشتی قزاقستان در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۵ حدود ۳,۷ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌داد. دولت همچنان گسترش شبکه‌های مراقبت‌های اولیه، بهبود مدیریت بهداشت عمومی، آموزش پرسنل پزشکی و پیشرفت پزشکی از راه دور - به‌ویژه در مناطق روستایی - را در اولویت قرار داده است. حوزه‌های اصلی تمرکز شامل سلامت مادر و کودک، مراقبت‌های پیشگیرانه، تشخیص، درمان بیماری‌های مرتبط با سبک زندگی، توانبخشی و پزشکی شخصی‌سازی شده است. در سال ۲۰۲۴، تقریباً ۶ میلیارد دلار از بودجه ملی برای حمایت از این ابتکارات اختصاص داده شد.

برنامه دولتی توسعه مراقبت‌های بهداشتی ۲۰۲۵-۲۰۲۰ که در سال ۲۰۱۹ تصویب شد، با هدف افزایش امید به زندگی به ۷۵ سال و کاهش مرگ و میر زودرس ناشی از بیماری‌های عمده در بین افراد ۳۰ تا ۷۰ ساله اجرا می‌شود. همچنین هدف آن کاهش مرگ و میر مادران از ۱۵,۵ به ۱۴,۵ در هر ۱۰۰۰۰ تولد زنده و مرگ و میر نوزادان از ۹,۰ به ۸,۳ در هر ۱۰۰۰ تولد زنده است. بودجه کل این برنامه ۷,۵ میلیارد دلار (نرخ سال ۲۰۲۰) تخمین زده می‌شود. با این حال، چالش‌های زیرساختی همچنان ادامه دارد: ۵۰ درصد از مراکز درمانی بالای ۴۰ سال قدمت دارند و با وجود پوشش ۸۰ درصدی تجهیزات، کیفیت خدمات به دلیل فرسودگی دارایی‌ها رو به کاهش است. مسائل دیگر شامل استفاده ناکارآمد از تخت‌های بیمارستانی و کمبود پزشک و پرستار است. برای پرداختن به این شکاف‌ها، دولت رویکردی استراتژیک‌تر در برنامه‌ریزی زیرساخت‌ها اتخاذ می‌کند و مکان‌های جدید مراکز پزشکی را با نیازهای بلندمدت جمعیت هماهنگ می‌کند. در حال حاضر تنها نه موسسه پزشکی استانداردهای کمیسیون مشترک بین‌المللی (JCI) را رعایت می‌کنند، از جمله مرکز ملی جراحی قلب علمی و مرکز ملی سلامت مادر و کودک. دولت اکنون خواستار آن است که استانداردهای JCI از مرحله طراحی پروژه‌های بزرگ مراقبت‌های بهداشتی ادغام شوند تا مراقبت‌های با کیفیت بالا تضمین شود.

• زیربخش‌های پیشرو

- در سال ۲۰۲۵، قزاقستان با کمبود مداوم تجهیزات پزشکی مدرن، به ویژه در مراکز درمانی منطقه‌ای، مواجه بود. حوزه‌های کلیدی که نیاز به سرمایه‌گذاری و نوسازی دارند عبارتند از:
- تجهیزات تشخیصی و درمانی الکتروپزشکی
- سیستم‌های تصویربرداری اشعه ایکس و تشخیصی
- تجهیزات قلب و عروق و جراحی قلب

• فناوری‌های رادیوتراپی، ماموگرافی و سی‌تی‌اسکن

• دیجیتالی شدن مراقبت‌های بهداشتی و راهکارهای سلامت سیار

• بازار تجهیزات پزشکی قزاقستان حدود ۱,۳ میلیارد دلار ارزش دارد که ۹۰ درصد از این تجهیزات به دلیل تولید محدود داخلی، وارداتی هستند. بخش دولتی با ۸۵ درصد، که عمدتاً از طریق مناقصه‌های دولتی انجام می‌شود، بر خریدها تسلط دارد. بیش از ۳۷ درصد از تجهیزات مورد استفاده قدیمی هستند و همین امر باعث تلاش‌هایی برای نوسازی در بیمارستان‌های دولتی شده است. اگرچه ۱۶۰ شرکت به عنوان تولیدکننده تجهیزات پزشکی ثبت شده‌اند، اما اکثر آنها در مقیاس کوچک هستند و قادر به تأمین تقاضای ملی نیستند و هیچ برنامه فوری برای ایجاد یک صنعت داخلی قوی وجود ندارد.

برای رفع شکاف‌های زیرساختی، دولت و بانک اروپایی بازسازی و توسعه (EBRD) در سال ۲۰۱۹ یک برنامه نوسازی را آغاز کردند. این برنامه شامل ساخت ۱۹ بیمارستان جدید برای جایگزینی ۴۰ مرکز قدیمی و ارتقاء ۵۰ درصد از ظرفیت تخت‌های بیمارستانی تا سال ۲۰۲۵ بود. پروژه‌ها از مدل‌های مشارکت عمومی-خصوصی (PPP) و طراحی، ساخت، بهره‌برداری و نگهداری (DBOM) پیروی می‌کنند. در اکتبر ۲۰۲۴، EBRD مبلغ ۳۶۵ میلیون یورو برای تأمین مالی یک بیمارستان ۶۳۰ تختخوابی در کوکشتائو تأمین کرد. وزارت بهداشت نیاز به ۲۵۰۰ مرکز درمانی را شناسایی کرده است که مرحله اول شامل ۳۴ پروژه اصلی با مجموع ۱۱۴۴۰ تخت، مانند مراکز انکولوژی کودکان و قلب است.

پزشکی از راه دور، به ویژه برای مناطق روستایی، یک تمرکز کلیدی است. در سپتامبر ۲۰۲۵، وزارت بهداشت پروژه آزمایشی پزشکی آنلاین را برای ارائه مشاوره، تشخیص و درمان از راه دور برای بیش از پنج میلیون نفر از ساکنان روستایی راه‌اندازی کرد. این طرح که توسط مرکز ملی علمی توسعه سلامت هماهنگ شده است، با هدف کاهش حجم کار پزشکان، بهبود لجستیک و تضمین دسترسی برابر به مراقبت‌های بهداشتی انجام می‌شود. این گامی بزرگ در تحول مراقبت‌های بهداشتی دیجیتال قزاقستان است که نتایج مورد انتظار آن شامل کیفیت بهتر خدمات، زمان انتظار کوتاه‌تر و بهبود سلامت عمومی است.

<https://www.trade.gov/country-commercial-guides/kazakhstan-healthcare>

عملکرد حوزه سلامت و محیط زیست قزاقستان در سال 2025

قزاقستان در سال 2025 پیشرفت قابل توجهی در مراقبت‌های بهداشتی و حفاظت از محیط زیست داشته است، اصلاحات دولتی و برنامه‌های ملی نتایج دقیقی را به همراه داشته‌اند که سلامت عمومی را بهبود بخشیده، دسترسی به پزشکی را گسترش داده و پایداری محیط زیست را در سراسر کشور تقویت کرده است.

بهداشت و درمان قزاقستان سال را با دستاوردهای تاریخی در حوزه مراقبت‌های بهداشتی به پایان رساند و خود را به عنوان یک رهبر منطقه‌ای در حوزه سلامت عمومی معرفی کرد. طبق گزارش دفتر منطقه‌ای سازمان بهداشت جهانی در اروپا، قزاقستان در میان 10 کشور برتر جهان در کاهش مرگ و میر ناشی از بیماری‌های غیرواگیر (NCDs) قرار گرفت و به اولین کشور در آسیای مرکزی و یکی از تنها ده کشور در منطقه اروپایی سازمان بهداشت جهانی تبدیل شد که مرگ و میر زودرس ناشی از بیماری‌های غیرواگیر را 25 درصد جلوتر از اهداف سال 2025 کاهش داده است. میزان مرگ و میر کلی ۲,۷ درصد کاهش یافته است، در حالی که میزان مرگ و میر نوزادان تا اول اکتبر نسبت به سال گذشته ۲۰,۲ درصد کاهش یافته است.

این پیشرفت‌ها نشان دهنده گسترش پوشش واکسیناسیون، تقویت مراقبت‌های بهداشتی اولیه و بهبود دسترسی به تشخیص زودهنگام است. مرگ و میر مادران نیز ۱۲ درصد کاهش یافت و به پایین‌ترین حد تاریخی رسید. کارشناسان سازمان بهداشت جهانی، قزاقستان را به عنوان الگویی برای منطقه معرفی کردند و بر اصلاحات در مراقبت از مادران و غربالگری پیشگیرانه، از جمله غربالگری زودهنگام دختران نوجوان، تأکید کردند. سرمایه‌گذاری در حوزه سلامت همچنان رو به رشد بود. در سال ۲۰۲۵، کل سرمایه‌گذاری با ۸,۴ درصد افزایش به ۹۲۰ میلیون دلار رسید، در حالی که بودجه تولید دارو بیش از دو برابر شد و به ۹۱,۳ میلیون دلار رسید.

دولت قصد دارد تا سال ۲۰۲۹، در کنار توسعه ظرفیت تولید تجهیزات پزشکی ملی، سهم داروهای تولید داخل را به ۵۰ درصد افزایش دهد. مراقبت‌های بهداشتی دیجیتال به سرعت گسترش یافت. شهروندان قزاقستان در سال ۲۰۲۵، ۲,۷ میلیون مشاوره پزشکی آنلاین دریافت کردند که تقریباً ۹ درصد از شاخص‌های برنامه‌ریزی شده فراتر رفت. پروژه آزمایشی پزشکی آنلاین در ۱۰۰ سازمان پزشکی در هشت منطقه راهاندازی شد و دسترسی به مراقبت در مناطق روستایی را به طور قابل توجهی بهبود بخشید. توسعه نیروی کار نیز پیشرفت‌هایی را نشان داد. دانشگاه‌های علوم پزشکی ۱۰۵۰۰ متخصص فارغ‌التحصیل کردند که ۳۴٪ آنها در مراکز درمانی روستایی مشغول به کار بودند، تقریباً دو برابر رقم سال قبل، و به رفع کمبود نیروی انسانی در مناطق دورافتاده کمک کرد. حفاظت از محیط زیست در کنار نتایج مراقبت‌های بهداشتی، قزاقستان تلاش‌های خود را برای حفاظت از محیط زیست خود از طریق مشارکت ملی و اصلاحات ساختاری تشدید کرد.

ابتکار ملی **Taza Kazakhstan** به یکی از بارزترین جنبش‌های زیست‌محیطی سال تبدیل شد. از اوایل سال ۲۰۲۵، بیش از ۱۰۰۰ رویداد زیست‌محیطی در سراسر کشور برگزار شده و ۶,۴ میلیون شرکت‌کننده از سراسر جامعه را به خود جذب کرده است. به عنوان بخشی از این کمپین، بیش از ۳۳۵,۶ میلیون درخت کاشته شد. این ابتکار فراتر از تلاش‌های پاکسازی، آگاهی زیست‌محیطی و فرهنگ احترام به طبیعت را ترویج می‌دهد. قزاقستان به گسترش شبکه مناطق طبیعی حفاظت‌شده خود ادامه داد. ذخایر جدیدی تأسیس شد و حفاظت از اکوسیستم با افتتاح مؤسسه حفاظت از اکوسیستم و تنوع زیستی در دانشگاه ملی قزاقستان الفارابی، با حمایت بین‌المللی، از جمله حمایت آلمان، تقویت شد.

قزاقستان همچنین برنامه‌های احیای حیات وحش را پیش برده و گونه‌های نادر و منقرض‌شده‌ای مانند ببر، کولان و اسب‌های پرزوالسکی را به زیستگاه‌های طبیعی‌شان بازگردانده است. این تلاش‌ها شامل احیای زیستگاه، اقدامات ضد شکار غیرقانونی، نظارت علمی و مدیریت بلندمدت جمعیت است. حاکمیت زیست‌محیطی وارد مرحله دیجیتال جدیدی شد. انتظار می‌رود تا پایان سال ۲۰۲۵، تمام شرکت‌های صنعتی دسته اول به سیستم خودکار نظارت بر محیط زیست متصل شوند و امکان ردیابی آلودگی در زمان واقعی و واکنش سریع‌تر نظارتی را فراهم کنند. در سطح جهانی، قزاقستان به تعهد جهانی متان پیوست و متعهد شد که تا سال ۲۰۳۰، انتشار متان را ۳۰ درصد کاهش دهد. این شامل نوسازی بخش نفت و گاز می‌شود، جایی که نشت متان یک چالش کلیدی است.

در مجموع، هدف کاهش ۱۵ درصدی انتشار گازهای گلخانه‌ای تا سال ۲۰۳۰ است. در نهایت، مدیریت پسماند جامد از مرحله برنامه‌ریزی به مرحله اجرا رسید. یک بسته سرمایه‌گذاری ۲۳۸ میلیارد تنگه‌ای (۴۷۳ میلیون دلار آمریکا) شامل ۹۴ پروژه با تمرکز بر محل‌های دفن زباله جدید، تأسیسات پردازش زباله و معرفی جمع‌آوری جداگانه زباله تصویب شد.

<https://astanatimes.com/2025/12/kazakhstan-sees-strong-health-and-environmental-results-in-2025/>

مراقبت‌های بهداشتی، پزشکی، خدمات، منطقه شرق قزاقستان، توسعه، خدمات پزشکی، منطقه، سطح مراقبت‌های بهداشتی.

در حال حاضر، یکی از مهمترین عوامل توسعه اجتماعی-اقتصادی هر جامعه‌ای، لزوم ارائه خدمات پزشکی با کیفیت بالا به شهروندان است. همه ما می‌دانیم که یکی از اولویت‌های توسعه کشور، بخش مراقبت‌های بهداشتی است. حوزه‌های اولویت‌دار ایده‌های پیشرفته و برنامه‌های نوآورانه‌ای که امروزه اجرا می‌شوند، بهبود سلامت جمعیت و بهبود کیفیت خدمات پزشکی است. نیاز مشتری، خدمات با کیفیت بالا است. در سال‌های اخیر، یک سیستم دیجیتالی شدن در تمام سطوح تولید، پردازش و خدمات معرفی شده است و این فرآیند تأثیر قابل سلامت جمعیت کشور به سلامت هر فرد بستگی دارد و توسط آن تعیین می‌شود، به جنبه‌ای تبدیل می‌شود که نه تنها نشان‌دهنده تمامیت وجود او، بلکه منبع توانایی‌های او نیز هست. توسعه اجتماعی-اقتصادی، سیاسی،

فرهنگی و صنعتی کشور با سطح سلامت انسان تعیین می‌شود. در شرایط شکل‌گیری مداوم و رشد پایدار رفاه جمعیت، بخش مراقبت‌های بهداشتی، که یک سیستم یکپارچه توسعه‌یافته و دارای موقعیت اجتماعی است که با هدف تأمین امنیت، به موقع بودن، کیفیت و تداوم پشتیبانی پزشکی انجام می‌شود، یکی از اولویت‌های اصلی جمهوری قزاقستان در رابطه با اهداف استراتژیک است.

بازار خدمات پزشکی با نیازهای عینی مرحله فعلی توسعه مراقبت‌های بهداشتی و ویژگی‌های وضعیت فعلی کشور تعیین می‌شود. اهمیت این موضوع به وضعیت فعلی سلامت جمعیت منطقه، به ویژه پس از همه‌گیری، مربوط می‌شود.

<https://bulecon.enu.kz/index.php/main/article/view/292> نقش بخش خصوصی بر ارائه خدمات

درمانی و حفظ سلامت در قزاقستان

تأثیر بخش خصوصی سلامت بر ارائه خدمات درمانی را نمی‌توان دست کم گرفت، زیرا این بخش در اقتصادهای مختلف، از جمله کشورهای با درآمد کم و متوسط، محبوبیت زیادی کسب کرده است. طبق تعریف عملیاتی سازمان بهداشت جهانی (WHO)، اصطلاح «بخش خصوصی سلامت» شامل افراد و سازمان‌هایی می‌شود که خارج از بخش بهداشت عمومی و تحت کنترل مستقیم دولت وجود دارند و خدمات درمانی را برای اهداف بشردوستانه یا تجاری ارائه می‌دهند. بخش مراقبت‌های بهداشتی خصوصی شامل طیف گسترده‌ای از ارائه‌دهندگان خدمات درمانی از درمانگران سنتی گرفته تا بیمارستان‌های تخصصی است، در حالی که اکثر سیستم‌های مراقبت‌های بهداشتی در سطح جهان، خدمات دولتی و خصوصی را با هم ترکیب می‌کنند.

کشور قزاقستان یک کشور آسیای مرکزی است که در سال ۱۹۹۱ در نتیجه فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی استقلال خود را به دست آورد. در دوران شوروی، سیستم مراقبت‌های بهداشتی این کشور بر اساس مدل سماشکو بنا شده بود و بنابراین، بخش مراقبت‌های بهداشتی خصوصی تا حد زیادی وجود نداشت. با این حال، ارائه‌دهندگان خدمات درمانی خصوصی در اوایل دهه ۱۹۹۰ در قزاقستان ظاهر شدند و به دلیل علاقه عمومی و فقدان مقررات دولتی، طب سنتی بسیار محبوب شد. هنگامی که صدور مجوز اجباری و مجازات برای فعالیت‌های پزشکی بدون مجوز معرفی شد. بازار سلامت خصوصی شروع به شکل‌گیری کرد. در حال حاضر، این کشور دارای شبکه‌ای از خدمات سلامت خصوصی، از جمله بیمارستان‌ها، مراکز سرپایی، مراکز بهداشتی، داروخانه‌ها، مراکز تشخیصی و آزمایشگاه‌ها است.

قزاقستان از سال‌های اولیه استقلال، به طور مداوم در حال اصلاح سیستم مراقبت‌های بهداشتی خود بوده است. در ابتدا، این اصلاحات، ناشی از نیاز به سازگاری با چالش‌های نوظهور بود، اما به زودی سیستماتیک‌تر و جامع‌تر شدند. دولت مجموعه‌ای از برنامه‌های ملی سلامت را با هدف تقویت سیستم بهداشت عمومی از طریق مداخلات مختلف تصویب و اجرا کرد. برنامه «سلامتی قزاقستان» («قزاقستان سالم») برای سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵، مقرراتی را در مورد توسعه بخش مراقبت‌های بهداشتی خصوصی تعیین و مفهوم مشارکت دولتی-خصوصی را معرفی کرد. به طور خاص، این برنامه انتقال دارایی‌های اساسی (امکانات و تجهیزات) از دولت به

بخش بهداشت خصوصی را برای اجاره و مدیریت امانی و همچنین اعطای قراردادهای عمومی به ارائه دهندگان خدمات بهداشتی خصوصی برنامه «Densauylk» به معنای «سلامت» برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۱۶، تعهد دولت را برای توسعه بیشتر مشارکت دولتی خصوصی در بخش مراقبت‌های بهداشتی تقویت کرد. به طور خاص، قرار بود سهم ارائه دهندگان مراقبت‌های بهداشتی خصوصی تا سال ۲۰۱۹ به ۴۱ درصد افزایش یابد.

علیرغم شواهد فراوان، تحول بخش مراقبت‌های بهداشتی خصوصی همزمان با گذار کشور از وضعیت درآمد متوسط رو به پایین به وضعیت درآمد متوسط رو به بالا هرگز موضوع بحث‌های آکادمیک نبوده است. بنابراین، این مطالعه با هدف تجزیه و تحلیل شاخص‌های بخش سلامت، به تفکیک نوع مالکیت (دولتی در مقابل خصوصی) در طول دوره ۱۰ ساله (از ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰) انجام شد. به طور خاص، ما بر تراکم مراکز سرپایی و بستری، هم در زمینه مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) و هم در مراقبت‌های پزشکی تخصصی، و همچنین بر جنبه‌های خاصی از بهره‌وری، از جمله ویزیت بیمار و پذیرش بیمارستان، تمرکز کردیم.

« شبکه سلامت » زیرمجموعه‌ای از سالنامه آماری است که اطلاعات تفکیک‌شده را بر اساس نوع مرکز مراقبت‌های بهداشتی (سرپایی در مقابل بستری) و تخصص آن (مراقبت‌های بهداشتی اولیه در مقابل مراقبت‌های تخصصی) ارائه می‌دهد. در گام اول، حوزه‌های تخصصی مراکز مراقبت‌های بهداشتی دولتی و خصوصی را بررسی کردیم و شاهد حضور کم‌رنگ و قابل توجه بخش خصوصی در بسیاری از زمینه‌های پزشکی بودیم. برای رسیدگی به این موضوع، تصمیم گرفتیم فقط داده‌های مربوط به آن دسته از مراقبت‌های تخصصی را استخراج کنیم که حداقل سه مرکز خصوصی در طول هر سال از دوره مشاهده در آنها فعالیت می‌کردند. این آستانه برای جلوگیری از سوگیری و تضمین اعتبار آماری، امکان دستیابی به داده‌های منسجم، به حداقل رساندن خطر تفسیر نادرست و امکان مقایسه معنادار بین بخش‌های خصوصی و دولتی اعمال شد. در نتیجه، چندین تخصص از جمله پروکتولوژی، روماتولوژی، جراحی عروق، خون‌شناسی و ارتوپدی از تجزیه و تحلیل حذف شدند. در نهایت، ۵ نوع مرکز سرپایی و ۶ نوع مرکز بستری در فهرست تخصص‌های پزشکی انتخاب شده قرار گرفتند. برای هر نوع مرکز خصوصی، نوع مربوط به مرکز دولتی شناسایی شد تا امکان استخراج و مقایسه داده‌های موازی فراهم شود.

برای سهولت تجزیه و تحلیل، داده‌های مربوط به مراکز درمانی چندرشته‌ای را صرف نظر از سطح شهرداری در یک دسته ادغام کردیم. از آنجایی که بیش از ۳ بیمارستان چندرشته‌ای کودکان وجود داشت، تصمیم گرفته شد که آنها را جدا از بیمارستان‌های بزرگسالان در نظر بگیریم. با این حال، تعداد کلینیک‌های سرپایی چندرشته‌ای کودکان کمتر از ۳ بود؛ بنابراین، داده‌های آنها با مراکز سرپایی بزرگسالان تجمیع شد. اطلاعات مربوط به انواع مراکز سرپایی و بستری فقط از سال ۲۰۱۳ در دسترس بوده و به همین دلیل، برای دوره هشت ساله از ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۰ ارائه شده است.

هنگام تجزیه و تحلیل مراجعات به مراکز PHC، تعداد مراجعات برای مراقبت‌های دندانپزشکی در نظر گرفته نشد. به دلیل تنوع زیاد در کدگذاری و گزارش شیوه‌های مراقبت‌های دندانپزشکی در مناطق و سال‌های مختلف، مراجعات دندانپزشکی از معیارهای استفاده از PHC حذف شدند. علاوه بر این، مراکز سرپایی چند رشته‌ای

کودکان با داده‌های بزرگسالان ادغام شدند زیرا کمتر از سه مرکز از این نوع در طول دوره مطالعه سالانه فعالیت می‌کردند و این امر تجزیه و تحلیل جداگانه را از نظر آماری غیرقابل اعتماد می‌کرد. تا آنجا که ما می‌دانیم، این اولین مطالعه‌ای است که به بررسی تحول بخش بهداشت خصوصی در جمهوری قزاقستان پس از مجموعه‌ای از برنامه‌های مراقبت‌های بهداشتی می‌پردازد. برخلاف مراکز بهداشتی دولتی، تعداد کلی مراکز خصوصی در طول زمان افزایش یافته است، اگرچه این رشد از نظر سرانه کمتر مشهود بوده است. تعداد و تراکم مراکز مراقبت‌های اولیه بهداشتی خصوصی به طور قابل توجهی بیشتر از مراکز سرپایی خصوصی رشد کرده است، اما به طور مطلق تعداد مراکز سرپایی به طور قابل توجهی بیشتر بوده است. به عبارت دیگر، تا سال 2020، به ازای هر مرکز خصوصی، فقط 1.76 مرکز سرپایی دولتی وجود داشته و در مورد مراکز مراقبت‌های اولیه بهداشتی، این نرخ 1:7.39 بوده است. علاوه بر این، حضور نابرابر بخش بهداشت خصوصی در تخصص‌های مختلف پزشکی وجود دارد که شایع‌ترین آنها مراقبت‌های زایمان، چشم پزشکی، دندانپزشکی، مواد مخدر، چند رشته‌ای و همچنین مراقبت‌های تسکینی و پرستاری است. چندین دلیل مرتبط با هم می‌تواند نابرابری منطقه‌ای در حضور مراقبت‌های بهداشتی خصوصی را توضیح دهد. اولاً، شهرهای بزرگی مانند آلماتی، نورسلطان و چیمکنت به دلیل تراکم جمعیت بالاتر، زیرساخت‌های بهتر و تمرکز بیشتر تقاضای حلال، سرمایه‌گذاری‌های خصوصی بیشتری را جذب می‌کنند.

این مراکز شهری همچنین دسترسی بهتری به پرسنل آموزش‌دیده مراقبت‌های بهداشتی، دسترسی به فناوری‌های پیشرفته و نزدیکی به نهادهای نظارتی ارائه می‌دهند که همگی ریسک‌های عملیاتی را برای سرمایه‌گذاران خصوصی کاهش می‌دهند. در مقابل، مناطق روستایی و دورافتاده با محدودیت‌های زیرساختی، کمبود کارکنان واجد شرایط و کاهش قدرت خرید مواجه هستند که جذابیت مالی را برای اپراتورهای خصوصی کاهش می‌دهد. ثانیاً، نابرابری‌های منطقه‌ای ممکن است نشان‌دهنده تفاوت در شیوه‌های حکومتداری محلی، از جمله نحوه تعامل و حمایت ادارات بهداشت منطقه‌ای از ارائه‌دهندگان خدمات خصوصی باشد.

رویه‌های صدور مجوز، مکانیسم‌های بازپرداخت و دسترسی به قراردادهای دولتی از طریق بسته مزایای تضمین‌شده دولتی (SGHBP) ممکن است در استان‌های شهری با کارایی بیشتری اداره شوند. در نهایت، توزیع نابرابر ممکن است ناشی از الگوهای توسعه تاریخی و فرآیندهای شهرنشینی باشد که از دوره شوروی به ارث رسیده‌اند و هنوز هم چشم‌انداز زیرساخت‌های مراقبت‌های بهداشتی در قزاقستان امروز را شکل می‌دهند. پزشکان مراقبت‌های اولیه بهداشتی که توسط مراکز دولتی استخدام می‌شوند، بیماران بیشتری را نسبت به پزشکان مراکز خصوصی مراقبت‌های اولیه بهداشتی می‌پذیرند.

قزاقستان به عنوان میراثی از اتحاد جماهیر شوروی، دارای شبکه گسترده‌ای از مراکز درمانی است و یکی از بالاترین تراکم‌ها را در جهان دارد. به همین ترتیب، تراکم تخت‌های بیمارستانی در قزاقستان با سایر اقتصادهای پس از شوروی و برخی از کشورهای با درآمد بالا قابل مقایسه است. در سال ۲۰۱۷، تراکم تخت‌های بیمارستانی در بلغارستان ۷۴،۵۴ به ازای هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت، در مجارستان و رومانی به ترتیب ۷۰،۲ و ۶۸،۹۲ بود، در حالی که در فدراسیون روسیه ۸۰،۵ تخت به ازای هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت وجود داشت. در سطح جهانی،

بسیاری از کشورها به دلیل پایداری به استراتژی‌های اجتناب از بستری شدن در بیمارستان، تراکم تخت‌های بیمارستانی را به مرور زمان کاهش داده‌اند و قزاقستان نیز از این قاعده مستثنی نبود. با این حال، در سال 2020، قزاقستان به دلیل تشدید همه‌گیری کووید-19 که به یک بحران بزرگ بهداشت عمومی تبدیل شد، با نیاز فوری به استقرار سریع تخت‌های بیمارستانی اضافی مواجه شد. این بیماری همه‌گیر تأثیر عمیقی، هرچند ناهموار، بر سیستم مراقبت‌های بهداشتی، از جمله بخش خصوصی، داشت. در پاسخ به این وضعیت اضطراری، دولت ارائه دهندگان خدمات درمانی دولتی و خصوصی را برای گسترش ظرفیت بستری بسیج کرد. اگرچه بیمارستان‌های خصوصی در ابتدا برای مدیریت بیماری‌های عفونی در مقیاس بزرگ در نظر گرفته نشده بودند، بسیاری از آنها با تخصیص مجدد منابع، راه‌اندازی واحدهای کووید-19 و انعقاد قراردادهای خدمات کوتاه‌مدت تحت بسته مزایای تضمین‌شده دولتی، به سرعت خود را با این وضعیت وفق دادند. این امر منجر به افزایش موقت حضور و مشارکت ارائه دهندگان خدمات خصوصی در مراقبت‌های بستری شد. با این حال، در عین حال، کلینیک‌های سرپایی و تشخیصی خصوصی به دلیل اقدامات قرنطینه، کاهش جریان بیمار و محدودیت‌های مالی، اختلالات قابل توجهی را تجربه کردند. در نتیجه، این بیماری همه‌گیر، هم پتانسیل و هم محدودیت‌های بخش بهداشت خصوصی را در رسیدگی به فوریت‌های بهداشت عمومی در مقیاس بزرگ آشکار کرد. این پویایی‌ها احتمالاً در نوسانات تعداد مراکز و میزان استفاده مشاهده شده در سال ۲۰۲۰ نقش داشته‌اند و نیاز به مکانیسم‌های همکاری دولتی-خصوصی مقاوم‌تر و یکپارچه‌تر را در بحران‌های آینده برجسته می‌کنند.

<https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2025.1608557>

تهیه و تنظیم: طاهری - رایزن اقتصادی سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

بسمه تعالی

آمار کلیه شاخص های اقتصادی قزاقستان در سال ۲۰۲۵

خلاصه مدیریتی :

مادی تقی‌اف وزیر دارایی گزارشی از وضعیت اقتصادی کشور در سال ۲۰۲۵ به نمایندگان مجلس ارائه کرد. بخش‌های کلیدی بخش واقعی، از جمله حمل و نقل، ساخت و ساز، معدن و تجارت، در تسریع فعالیت اقتصادی وی گفت که در سال ۲۰۲۵ نقش داشتند. مادی تقی‌اف، وزیر دارایی جمهوری قزاقستان، در جلسه عمومی مجلس، در مورد نتایج اصلی توسعه اقتصادی- اجتماعی کشور گزارش داد.

مادی تقی‌اف گفت: «در پایان سال ۲۰۲۵، اقتصاد قزاقستان روند مثبت خود را حفظ کرد. رشد تولید ناخالص داخلی ۶٫۵ درصد بود. عوامل اصلی این رشد، حمل و نقل (۲۰٫۴ درصد)، ساخت و ساز (۱۵٫۹ درصد)، معدن (۹٫۴ درصد) و تجارت (۸٫۹ درصد) بودند. با این حال، تورم ۱۲٫۳ درصد باقی ماند. میانگین دستمزد ماهانه ۴۴۲۰۰۰ تنگه بود که ۲ درصد کاهش واقعی داشت و نرخ بیکاری در طول سال در ۴٫۶ درصد ثابت ماند.»

به گفته وزیر دارایی، بدهی عمومی همچنان در محدوده تعیین شده باقی مانده است. در پایان سال، این بدهی به ۲۲٫۸ درصد از تولید ناخالص داخلی یا ۳۶٫۴ تریلیون تنگه رسید. تولید ناخالص داخلی به ۱۵۹٫۶ تریلیون تنگه رسید. وزیر خاطرنشان کرد: «دارایی‌های صندوق ملی در پایان سال ۲۰۲۵ بالغ بر ۷۳٫۸ میلیارد دلار بود. این شامل دارایی‌های موجود در سبد ارزی ۶۳٫۹ میلیارد دلار، منهای الزامات هدف تحت برنامه صندوق ملی برای کودکان که ۱٫۵۷ میلیارد دلار است، می‌شود.»

وی همچنین افزود که درآمدهای بودجه کشور در سال ۲۰۲۵ بالغ بر ۲۱٫۴ تریلیون تنگه بوده است. درآمدهای اختصاصی بودجه جمهوری، به استثنای نقل و انتقالات، به ۱۵٫۳ تریلیون تنگه افزایش یافته است، در حالی که درآمدهای مالیاتی ۲٫۲ تریلیون تنگه افزایش یافته است.

مادی تقی‌اف گفت: «درآمدهای بودجه جمهوری در سال ۲۰۲۵ بالغ بر ۲۱٫۴ تریلیون تنگه بود. درآمدهای داخلی، به استثنای نقل و انتقالات، به ۱۵٫۳ تریلیون تنگه رسید که در مقایسه با سال ۲۰۲۴، ۱٫۸ تریلیون تنگه افزایش یافته است. درآمدهای مالیاتی ۲٫۲ تریلیون تنگه یا ۱۷٫۵ درصد افزایش یافته است. در مجموع، این رشد ناشی از توسعه اقتصادی، افزایش درآمدهای مالیات بر درآمد شرکت‌ها و مالیات بر ارزش افزوده، افزایش واردات و بهبود کارایی اداری بوده است.»

متن گزارش :

مادی تقی‌اف وزیر دارایی گزارشی از وضعیت اقتصادی کشور در سال 2025 به نمایندگان مجلس ارائه کرد. بخش‌های کلیدی بخش واقعی، از جمله حمل و نقل، ساخت و ساز، معدن و تجارت، در تسریع فعالیت اقتصادی وی گفت که در سال 2025 نقش داشتند. مادی تقی‌اف، وزیر دارایی جمهوری قزاقستان، در جلسه عمومی مجلس، در مورد نتایج اصلی توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور گزارش داد.

مادی تقی‌اف گفت: «در پایان سال ۲۰۲۵، اقتصاد قزاقستان روند مثبت خود را حفظ کرد. رشد تولید ناخالص داخلی ۶،۵ درصد بود. عوامل اصلی این رشد، حمل و نقل (۲۰،۴ درصد)، ساخت و ساز (۱۵،۹ درصد)، معدن (۹،۴ درصد) و تجارت (۸،۹ درصد) بودند. با این حال، تورم ۱۲،۳ درصد باقی ماند. میانگین دستمزد ماهانه ۴۴۲۰۰۰ تنگه بود که ۲ درصد کاهش واقعی داشت و نرخ بیکاری در طول سال در ۴،۶ درصد ثابت ماند.»

به گفته وزیر دارایی، بدهی عمومی همچنان در محدوده تعیین شده باقی مانده است. در پایان سال، این بدهی به 22.8 درصد از تولید ناخالص داخلی یا 36.4 تریلیون تنگه رسید. تولید ناخالص داخلی به 159.6 تریلیون تنگه رسید. وزیر خاطرنشان کرد: «دارایی‌های صندوق ملی در پایان سال ۲۰۲۵ بالغ بر ۷۳،۸ میلیارد دلار بود. این شامل دارایی‌های موجود در سبد ارزی ۶۳،۹ میلیارد دلار، منهای الزامات هدف تحت برنامه صندوق ملی برای کودکان که ۱،۵۷ میلیارد دلار است، می‌شود.»

وی همچنین افزود که درآمدهای بودجه کشور در سال 2025 بالغ بر 21.4 تریلیون تنگه بوده است. درآمدهای اختصاصی بودجه جمهوری، به استثنای نقل و انتقالات، به 15.3 تریلیون تنگه افزایش یافته است، در حالی که درآمدهای مالیاتی 2.2 تریلیون تنگه افزایش یافته است.

مادی تقی‌اف گفت: «درآمدهای بودجه جمهوری در سال ۲۰۲۵ بالغ بر ۲۱،۴ تریلیون تنگه بود. درآمدهای داخلی، به استثنای نقل و انتقالات، به ۱۵،۳ تریلیون تنگه رسید که در مقایسه با سال ۲۰۲۴، ۱،۸ تریلیون تنگه افزایش یافته است. درآمدهای مالیاتی ۲،۲ تریلیون تنگه یا ۱۷،۵ درصد افزایش یافته است. در مجموع، این رشد ناشی از توسعه اقتصادی، افزایش درآمدهای مالیات بر درآمد شرکت‌ها و مالیات بر ارزش افزوده، افزایش واردات و بهبود کارایی اداری بوده است.»

به گفته وزیر دارایی، درآمدهای مالیات بر درآمد شرکت‌ها با ۸۸۰ میلیارد تنگه یا ۲۴ درصد افزایش به ۴،۵ تریلیون تنگه رسید. درآمدهای مالیات بر ارزش افزوده نیز با ۹۳۲،۵ میلیارد تنگه یا ۱۸ درصد افزایش به ۶،۱ تریلیون تنگه رسید. وزیر دارایی خاطرنشان کرد: «اثر بخشی حسابرسی‌های پشت میزی نیز بهبود یافته است. در نتیجه، ۳۸۸ میلیارد تنگه برای بودجه بازایی شد، در حالی که این رقم در سال ۲۰۲۴، ۲۶۲ میلیارد تنگه بود.

در عین حال، دولت به انجام تعهدات خود در قبال مشاغل ادامه داد: در سال ۲۰۲۵، مبلغ ۱ تریلیون و ۳۵۴ میلیارد تنگه مالیات بر ارزش افزوده از بودجه بازگردانده شد که ۱۳۸ میلیارد تنگه بیشتر از سال قبل است.»

به گفته رئیس این اداره، تمام تعهدات اجتماعی کابینه برای سال ۲۰۲۵ محقق شده است. هزینه‌های بودجه جمهوری ۹۹ درصد محقق شده است که بالغ بر ۲۵,۵ تریلیون تنگه می‌شود. ۷,۷ تریلیون تنگه برای حمایت از مناطق و ۹,۳ تریلیون تنگه برای بخش اجتماعی اختصاص داده شده است.

وزیر دارایی خاطرنشان کرد که ۱۹۸ مدرسه و ۶۵۵ مرکز درمانی تحت پروژه‌های ملی تکمیل شده‌اند. سی خوابگاه دانشجویی با بیش از ۱۰ هزار تخت نیز افتتاح شده است. وزیر دارایی خاطرنشان کرد: «حجم مسکن سفارش داده شده از همه منابع به 20.1 میلیون متر مربع رسید. 5141 واحد برای گروه‌های آسیب‌پذیر اجتماعی خریداری شد. کار بر روی توسعه زیرساخت‌های خدماتی ادامه یافت: 980.5 کیلومتر شبکه خدمات رفاهی احداث و 6300 کیلومتر شبکه آبرسانی و فاضلاب ساخته و تعمیر شد.» بودجه قابل توجهی نیز به زیرساخت‌های حمل و نقل اختصاص داده شد. انواع کارها تقریباً ۱۳۰۰۰ کیلومتر جاده، شامل ۹۰۰۰ کیلومتر جاده ملی و ۴۰۰۰ کیلومتر جاده محلی را پوشش می‌داد. علاوه بر این، حمایت از مسیرهای ریلی و هوایی که از نظر اجتماعی اهمیت دارند، ادامه یافته است.

اقتصاد قزاقستان در سال ۲۰۲۵، ۶,۵ درصد رشد کرد که قوی‌ترین رشد از سال ۲۰۱۱ تاکنون بود و نسبت به افزایش ۵ درصدی در سال ۲۰۲۴، شتاب بیشتری گرفت. تورم در مسیر کاهش قزاقستان: نفت، صنعت و تنوع‌بخشی ولید ناخالص داخلی قزاقستان در سال 2025، به میزان 6.5 درصد رشد خواهد کرد که بخش صنعت، حمل و نقل و ساخت و ساز در صدر آن قرار دارد. بر اساس داده‌های اولیه دفتر آمار ملی، اقتصاد قزاقستان در سال ۲۰۲۵ در مقایسه با سال قبل ۶,۵ درصد رشد داشته است. این رشد ناشی از عملکرد قوی در بخش‌های تولید، حمل و نقل، ساخت و ساز و خرده فروشی بوده است.

۳۰ ژانویه ۲۰۲۵ تخمین زده می‌شود که اقتصاد قزاقستان در سال ۲۰۲۴، ۴,۰ درصد رشد داشته باشد و پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۲۵، شتاب موقت رشد به ۴,۵ تا ۵,۰ درصد برسد. این مجموعه شامل سیستمی از شاخص‌های اقتصاد کلان است که تصویر جامعی از اقتصاد جمهوری قزاقستان ارائه می‌دهد.

۳۱ آگوست ۲۰۲۵ - رشد اقتصادی قزاقستان شروع به کند شدن کرده است: در نه ماه اول سال ۲۰۲۵، تولید ناخالص داخلی ۶,۳ درصد نسبت به سال قبل رشد داشته است، در حالی که این رقم در ژانویه ۵,۶ درصد بود. پس از رشد اقتصادی بالای یک دهه یعنی ۶,۵ درصد در سال ۲۰۲۵، انتظار می‌رود اقتصاد امسال به ۴,۵ درصد کاهش یابد. افزایش ناشی از توسعه میدان نفتی تنگیز بوده است.

قزاقستان بزرگترین اقتصاد در آسیای مرکزی است. بخش خدمات مهمترین بخش است و 54 درصد از کل تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد. بزرگترین بخش‌های خدمات عبارتند از: عمده فروشی و خرده فروشی و تعمیرات وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت (15 درصد از کل تولید ناخالص داخلی)؛ حمل و نقل، انبارداری، اطلاعات و ارتباطات (10 درصد)؛ املاک و مستغلات (9 درصد) و خدمات حرفه ای، علمی، فنی،

اداری و پشتیبانی (7 درصد). صنعت 34 درصد از ثروت را تشکیل می‌دهد؛ ساخت و ساز 7 درصد و کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری 5 درصد بوده است.

نتایج سال ۲۰۲۵ نشان می‌دهد که رشد تولید ناخالص داخلی قزاقستان نه توسط یک بخش واحد، بلکه توسط توسعه پایدار چندین صنعت کلیدی هدایت می‌شود. رشد صنعتی در اکثر مناطق کشور، از جمله آکتوبه، آلماتی، آتیرائو، قزاقستان غربی، ژامبیل، کاراگاندا، کوستانای، مانگیستائو، پاولودار، قزاقستان شمالی، مناطق ترکستان، مناطق ژتیسو و اولیتاو، و همچنین در شهرهای آستانه، آلماتی و چیمکنت، ثبت شد.

ساختار تولید ناخالص داخلی برای ژانویه تا دسامبر ۲۰۲۵

طبق داده‌های اولیه اداره آمار ملی، تولید ناخالص داخلی قزاقستان در ژانویه تا دسامبر 2025 در مقایسه با مدت مشابه سال قبل 6.5 درصد افزایش یافته است. طبق دستورالعمل‌های رئیس دولت، دولت اقدامات سیستماتیک را برای تنوع‌بخشی به اقتصاد اجرا کرده است. در طول سال گذشته، سهم اصلی در رشد اقتصادی توسط صنعت، حمل و نقل، ساخت و ساز و تجارت تأمین شده است.

پس از رشد اقتصادی بالای یک دهه یعنی ۶،۵ درصد در سال ۲۰۲۵، انتظار می‌رود اقتصاد امسال به ۴،۵ درصد کاهش یابد. رونق حاصل از توسعه میدان نفتی تنگیز که تولید نفت را در سال ۲۰۲۵ به میزان ۱۳،۵ درصد افزایش داد، به پایان خواهد رسید، در حالی که کاهش پیش‌بینی شده قیمت نفت، صادرات و درآمدهای بودجه را کاهش خواهد داد. خسارت پهبادی به ترمینال بارگیری نفت دریای سیاه روسیه در ماه دسامبر منجر به کاهش قابل توجه تولید نفت در ژانویه شد، در حالی که کمبود ظرفیت ذخیره‌سازی و فقدان هیچ جایگزین واقعی برای مسیر حمل و نقل فعلی که ۸۰ درصد از صادرات نفت قزاقستان را مدیریت می‌کند، وجود دارد. علاوه بر این، حملات اخیر پهباداها به تانکرهای بین‌المللی که منتظر بارگیری نفت قزاقستان بودند، نگرانی‌هایی را در مورد اختلالات و خسارات بیشتر ایجاد کرده است. شاخص تولید صنعتی به 7.4 درصد رسید که بخش تولید 6.4 درصد رشد داشت. عوامل کلیدی شامل تولید مواد غذایی (+8.1 درصد)، فرآورده‌های نفتی (+5.9 درصد)، مواد شیمیایی (+9.8 درصد)، متالورژی (+1.2 درصد) و مهندسی مکانیک (+12.9 درصد) بودند. این رشد در مناطق مختلفی از جمله آکتوبه، آلماتی، آتیرائو، قزاقستان غربی، ژامبیل، ژتیسو، کاراگاندا، کوستانای، مانگیستائو، پاولودار، قزاقستان شمالی، اولیتائو و ترکستان و همچنین در آستانه، آلماتی و چیمکنت مشاهده شد.

بخش حمل و نقل و انبارداری در طول سال ۲۰،۴ درصد رشد داشته است که ناشی از افزایش حجم بار از طریق جاده و راه آهن، افزایش ترافیک مسافر و رشد خدمات مرتبط مانند حمل و نقل بار، مدیریت فرودگاه، انبارداری و نگهداری محموله‌های یخچالی بوده است.

صنعت ساخت و ساز با حمایت پروژه‌های زیرساختی و اجتماعی، از جمله مدارس، مراکز درمانی، شبکه‌های حمل و نقل و خدمات رفاهی، 15.9 درصد رشد کرد. کل فضای مسکونی سفارش داده شده به 20.1 میلیون متر مربع رسید که نسبت به سال 2024، 5.1 درصد افزایش یافته است.

فروش خرده‌فروشی ۸،۹ درصد افزایش یافت که دلیل اصلی آن تجارت عمده‌فروشی بود که بیش از دو سوم این بخش را تشکیل می‌داد. رشد به ویژه در غلات، دانه‌ها و خوراک دام (۲،۶ برابر)، ماشین‌آلات و تجهیزات (۹۹،۸

درصد)، داروسازی (۴۴,۱ درصد)، وسایل نقلیه (۳۳ درصد)، لبنیات و روغن‌های خوراکی (۲۵,۸ درصد) و شکر و شیرینی‌جات (۲۱,۲ درصد) قوی بود.

کشاورزی، جنگلداری و شیلات ۵,۹ درصد رشد داشتند، تولید محصولات کشاورزی ۷,۸ درصد و دامداری ۳,۳ درصد افزایش یافت. بخش اطلاعات و ارتباطات ۳,۶ درصد افزایش یافت.

در سال ۲۰۲۵، اقتصاد قزاقستان رشد چشمگیری را تجربه کرد، به طوری که تولید ناخالص داخلی به میزان ۶,۵ درصد افزایش یافت که ناشی از افزایش تولید صنعتی (+۷,۴ درصد) و توسعه بخش‌های اصلی، از جمله ساخت و ساز (+۱۵,۹ درصد) و حمل و نقل (+۲۰,۴ درصد) بود. بخش‌های کلیدی با تولید نفت بیش از ۱۰۰ میلیون تن، عملکرد قوی نشان دادند، در حالی که خدمات نیز ۵,۲ درصد رشد داشت.

شاخص‌های کلیدی اقتصادی ۲۰۲۵

- نرخ رشد تولید ناخالص داخلی: ۶,۵٪
- ارزش تولید ناخالص داخلی: حدود ۱۵۹,۵۶ تریلیون تنگه (برآورد لحظه‌ای، کل سال).
- تولید ناخالص داخلی سرانه: ~ ۷/۸ میلیون تنگه.
- شاخص تولید صنعتی: + ۷/۴ درصد.
- رشد بخش کلیدی:
 - حمل و نقل/انبارداری: + ۲۰/۴ درصد.
 - ساخت و ساز: + ۱۵/۹ درصد.
 - تجارت: + ۸,۹٪ درصد
 - تولید: + ۶/۴ درصد
 - کشاورزی: + ۵,۹٪ درصد
- تولید نفت: ۱۰۰ میلیون تن (سال کامل).
- نرخ بیکاری: حدود ۴,۶٪.
- نرخ ارز تنگه: انتظار می‌رود تا پایان سال ۲۰۲۵، از اوج خود در اواسط سال، در حدود ۵۵۰ تا ۵۶۰ دلار به ازای هر دلار تثبیت شود.

نکات برجسته عملکرد اقتصادی:

- عوامل رشد: رشد اقتصادی سال ۲۰۲۵ که به عنوان سریع‌ترین رشد از سال ۲۰۱۱ شناخته می‌شود، ناشی از تولید قوی نفت و بهبود قابل توجه در بخش‌های ساخت و ساز و لجستیک بوده است.
- رشد منطقه‌ای: فعالیت اقتصادی کوتاه‌مدت بالا در آستانه (۱۱۷,۶٪)، چیمکنت (۱۱۶,۷٪) و منطقه ترکستان (۱۱۳,۹٪) گزارش شده است.

• **سیاست پولی/مالی:** سیاست در سال ۲۰۲۵ بر حفظ بیکاری پایین، اصلاح مالیات و تقویت اداره مالیات برای تقویت ثبات تأکید داشت .

عملکرد در کشاورزی، جنگلداری و شیلات به ۵,۹ درصد رسید که با پویایی مثبت در تولید محصولات کشاورزی (+۷,۸ درصد) و دامداری پشتیبانی می‌شود...

بازارها • تولید ناخالص داخلی • نیروی کار • قیمت‌ها.

اقتصاد قزاقستان؛ کاهش مثبت ۱۱,۴٪ از تولید ناخالص داخلی (تخمین ۲۰۲۴) • افزایش ۴۵ میلیارد دلار (تخمین فوریه ۲۰۲۵ - ۲,۱٪) از تولید ناخالص داخلی تخمین ۲۰۲۵.

۱۳ ژانویه ۲۰۲۶. عوامل کلیدی شامل تولید مواد غذایی (+۸,۱٪)، فرآورده‌های نفتی (+۵,۹٪)، مواد شیمیایی (+۹,۸٪)، متالورژی (+۱,۲٪) و مهندسی مکانیک بودند.

تخمین زده می‌شود که اقتصاد قزاقستان در سال ۲۰۲۴ به ۴,۰ درصد رشد کرده باشد و شتاب موقت رشد به ۴,۵ تا ۵ درصد در سال ۲۰۲۵ پیش‌بینی می‌شود.

تولید ناخالص داخلی به تفکیک بخش‌های اقتصادی

در ژانویه-دسامبر ۲۰۲۵ نسبت به دوره مشابه سال قبل، رشد واقعی تولید کالاها، تولید خدمات و مالیات بر محصولات به ترتیب ۸.۷٪، ۵.۲٪ و ۵.۵٪ بوده است .

سهام تولید کالا و تولید خدمات در تولید ناخالص داخلی برای ژانویه تا دسامبر ۲۰۲۵ به ترتیب ۳۶.۱٪ و ۵۷.۷٪ بوده است. سهم اصلی در تولید تولید ناخالص داخلی، صنعت با ۲۶.۳٪ است .

شاخص تولید صنعتی برای سال به ۷.۴ درصد رسید. بخش تولید رشد مداوم ۶.۴ درصدی را نشان داد. این شاخص‌ها ناشی از افزایش تولید محصولات غذایی به میزان ۸.۱ درصد، محصولات پالایش نفت به میزان ۵.۹ درصد، محصولات صنایع شیمیایی به میزان ۹.۸ درصد، محصولات متالورژی به میزان ۱.۲ درصد و ماشین‌آلات و تجهیزات به میزان ۱۲.۹ درصد بود. رشد در مناطق آکتوبه، آلماتی، آتیرائو، قزاقستان غربی، ژامبیل، ژتیسو، کاراگاندا، کوستانای، مانگیستائو، پاولودار، قزاقستان شمالی، اولیتائو و ترکستان و همچنین در شهرهای آستانه، آلماتی و چیمکنت ثبت شد.

رشد در بخش حمل و نقل و انبارداری در طول سال به ۲۰.۴ درصد (۲۰.۳ درصد در ژانویه تا نوامبر) رسید که ناشی از افزایش حجم حمل و نقل بار، عمدتاً از طریق جاده و راه آهن، و همچنین رشد حمل و نقل مسافر در تعدادی از مناطق بود. همچنین افزایش در خدمات حمل و نقل کمکی، از جمله حمل و نقل بار، مدیریت ترافیک هوایی، خدمات فرودگاه‌ها، انبارها و تأسیسات ذخیره‌سازی و همچنین خدمات ذخیره‌سازی غلات و محموله‌های یخچالی مشاهده شد.

در بخش ساخت و ساز، رشد به ۱۵,۹ درصد رسید که از رقم ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۵ (۱۴,۷ درصد) فراتر رفت. این رشد با اجرای پروژه‌های زیرساختی و اجتماعی، از جمله ساخت مدارس راحت، مراکز درمانی، حمل و نقل و

زیرساخت‌های مهندسی، تضمین شد. در ژانویه تا دسامبر ۲۰۲۵، کل مساحت مسکن‌های به بهره‌برداری رسیده به ۲۰,۱ میلیون متر مربع رسید که ۵,۱ درصد بیشتر از سال ۲۰۲۴ است.

پویایی‌های مثبتی نیز در تجارت مشاهده شد: در ژانویه تا دسامبر ۲۰۲۵، این بخش رشد ۸.۹ درصدی (۸.۸ درصد در ژانویه تا نوامبر) را نشان داد. سهم اصلی توسط تجارت عمده فروشی انجام شد که سهم آن از دو سوم کل حجم بخش فراتر رفت. افزایش نرخ رشد تجارت عمده فروشی تحت تأثیر شرکت‌هایی بود که غلات، دانه‌ها و خوراک دام (افزایش ۲.۶ برابری)، ماشین‌آلات و تجهیزات (+۹۹.۸٪)، محصولات دارویی (+۴۴.۱٪)، اتومبیل و وسایل نقلیه موتوری سبک (+۳۳٪)، لبنیات، تخم مرغ، روغن‌ها و چربی‌های خوراکی (+۲۵.۸٪)، شکر، شکلات و شیرینی‌های قندی (+۲۱.۲٪) و طیف وسیعی از کالاهای مصرفی (+۱۲.۵٪) را می‌فروشد.

عملکرد در کشاورزی، جنگلداری و شیلات به ۵.۹ درصد رسید که با پویایی مثبت در تولید محصولات کشاورزی (۷.۸+ درصد) و دامداری (۳.۳+ درصد) پشتیبانی می‌شود. رشد در بخش اطلاعات و ارتباطات به ۳.۶ درصد رسید. در مجموع، سرعت توسعه اقتصادی نشان دهنده رشد پایدار بخش‌های کلیدی در سال ۲۰۲۵، اقتصاد قزاقستان رشد چشمگیری را تجربه کرد، به طوری که... تولید ناخالص داخلی به میزان ۶,۵ درصد افزایش یافت که ناشی از افزایش تولید صنعتی (+۷,۴ درصد) و توسعه بخش‌های اصلی، از جمله ساخت و ساز (+۱۵,۹ درصد) و حمل و نقل (+۲۰,۴ درصد) بود. بخش‌های کلیدی با تولید نفت بیش از ۱۰۰ میلیون تن، عملکرد قوی نشان دادند، در حالی که خدمات نیز ۵,۲ درصد رشد داشت.

شاخص‌های کلیدی اقتصادی (۲۰۲۵):

- نرخ رشد تولید ناخالص داخلی: ۶,۵٪ (سالانه) یا ۶,۲٪
- ارزش تولید ناخالص داخلی: حدود ۱۵۹,۵۶ تریلیون تنگه (برآورد لحظه‌ای، کل سال).
- تولید ناخالص داخلی سرانه: ۷/۸ میلیون تنگه.
- شاخص تولید صنعتی: +۷.۴٪
- رشد بخش کلیدی:
 - حمل و نقل/انبارداری: + ۲۰/۴ درصد
 - ساخت و ساز: + ۱۵/۹ درصد
 - تجارت: + ۸,۹٪
 - تولید: ۶/۴ درصد
 - کشاورزی: + ۵,۹٪
- تولید نفت: ۱۰۰ میلیون تن (سال کامل).
- نرخ بیکاری: حدود ۴,۶٪.
- نرخ ارز تنگه: انتظار می‌رود تا پایان سال ۲۰۲۵، از اوج خود در اواسط سال، در حدود ۵۵۰ تا ۵۶۰ دلار به ازای هر دلار تثبیت شود.

نکات برجسته عملکرد اقتصادی:

• **رشد منطقه‌ای:** فعالیت اقتصادی کوتاه‌مدت بالا در آستانه (۱۱۷,۶٪)، چیمکنت (۱۱۶,۷٪) و منطقه ترکستان (۱۱۳,۹٪) گزارش شده است.

• **چالش‌ها:** گزارش ژانویه ۲۰۲۵ بانک جهانی، خطرات نزولی ناشی از نوسان تقاضای جهانی نفت، توسعه مالی و عوامل محیطی مؤثر بر کشاورزی را شناسایی کرد.

• **سیاست پولی/مالی:** سیاست در سال ۲۰۲۵ بر حفظ بیکاری پایین، اصلاح مالیات و تقویت اداره مالیات برای تقویت ثبات تأکید داشت.

طبق گزارش بانک توسعه اقتصادی، قزاقستان، به عنوان بزرگترین اقتصاد آسیای مرکزی، در سال ۲۰۲۵، حدود ۵,۹ درصد رشد کرد و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۶ نیز ۵,۵ درصد رشد کند. این ارقام قوی‌ترین عملکرد را در بیش از یک دهه نشان می‌دهند.

نفت همچنان ستون فقرات رشد اقتصادی این کشور است و با افزایش تولید زودتر از حد انتظار در میدان نفتی تنگیز پشتیبانی می‌شود. در عین حال، تولید، به ویژه در ماشین‌آلات و فلزات، با افتتاح کارخانه‌های جدید در چندین منطقه، شتاب بیشتری گرفته است.

با این حال، مقامات محدودیت‌های مدل رشد مبتنی بر انرژی را تصدیق می‌کنند و در حال سرمایه‌گذاری در مسیرهای حمل و نقل در سراسر دریای خزر و در صنایع فرآوری برای گسترش منابع درآمد هستند.

انتظار می‌رود تورم در سال ۲۰۲۵ به ۷,۵ تا ۸ درصد برسد و در سال ۲۰۲۶ به ۶ درصد کاهش یابد. اما سیاست‌های مالی انبساطی و نوسانات ارزی ممکن است این روند را کند کنند.

چالش‌های مالی و بودجه‌ای

اقتصاد قزاقستان در سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ همچنان با کسری بودجه بالا مواجه خواهد بود. بدهی عمومی در سطحی قابل مدیریت باقی می‌ماند، اما وابستگی به استقراض داخلی و برداشت از صندوق ملی جمهوری قزاقستان نگرانی‌هایی را ایجاد کرده است.

لزوم اصلاحات مالیاتی

درآمدهای مالیاتی قزاقستان پایین‌تر از بسیاری از کشورهاست. این موضوع بر تأمین مالی خدمات عمومی و پروژه‌های توسعه‌ای تأثیر منفی دارد. بانک جهانی پیشنهاد کرده است که:

سیستم مالیات بر درآمد تصاعدی شود.

معافیت‌های مالیاتی ناکارآمد حذف شوند.

مالیات بر ارزش افزوده اصلاح شود.

مالیات‌های غیرمستقیم با اهداف زیست‌محیطی همسو شوند.

مدیریت مالیاتی بهبود یابد.

سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها ضروری است.

زیرساخت‌های قزاقستان نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتری دارند. این سرمایه‌گذاری باعث افزایش بهره‌وری و بهبود خدمات عمومی خواهد شد. افزایش درآمدهای مالی نیز برای تأمین بودجه پروژه‌های توسعه‌ای ضروری است. در سال 2025، تولید ناخالص داخلی قزاقستان بیش از 6 درصد رشد کرد. تحلیلگران انجمن مالی قزاقستان هشدار می‌دهند که قزاقستان به دلایل مختلف، نتایج برجسته مشابهی را در سال 2026 نشان نخواهد داد. وزارت اقتصاد با خوش‌بینی پیش‌بینی می‌کند که اقتصاد قزاقستان در سال ۲۰۲۶، حدود ۵,۴ درصد رشد خواهد کرد. نفت با وجود رسیدن قزاقستان به اوج تولید دیگر تضمین‌کننده درآمد بالا نیست. در سطح خارجی، کاهش مازاد تجاری، فشار واردات و تنش‌های بالقوه با اوپک پلاس، ریسک‌های جدیدی را به اقتصاد تحمیل می‌کند. تولید ناخالص داخلی قزاقستان (GDP) تا پایان سال ۲۰۲۵، ۶,۵ درصد افزایش یافته است. «شاخص تولید صنعتی برای سال ۷,۴ درصد بود. بخش تولید، رشد پایدار ۶,۴ درصدی را نشان داد. اقتصاد قزاقستان در ژانویه تا دسامبر 2025 رشد قابل توجهی را نشان داد. طبق داده‌های اولیه دفتر آمار ملی، تولید ناخالص داخلی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۰,۵ درصد افزایش یافته است. پویایی نتیجه اقدامات سیستماتیک برای تنوع بخشیدن به اقتصاد است که به دستور رئیس دولت اجرا شده است. صنعت به محرک اصلی تبدیل شده است.

قیمت نفت در سال 2026

علاوه بر نرخ تنگه، یکی دیگر از شاخص‌های کلیدی برای قزاقستان، قیمت نفت است. در سال ۲۰۲۵، افزایش ۱۴,۱ درصدی تولید نفت بود که نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد اقتصادی قزاقستان ایفا کرد. قزاقستان در سال ۲۰۲۶ به اوج تولید سالانه نفت خود خواهد رسید. اما اگرچه عرضه وجود خواهد داشت، اما در مورد تقاضا تردیدهایی وجود دارد. علاوه بر این، سیستم سهمیه‌بندی جدید، قزاقستان را در مقایسه با سایر اعضای کارتل در موقعیت نامساعدی قرار می‌دهد.

نقش معادن در قزاقستان

قزاقستان اجرای بلندپروازانه‌ترین برنامه اکتشافات زمین‌شناسی خود در بیش از ۱۵ سال گذشته را آغاز کرده است؛ برنامه‌ای سه‌ساله با سرمایه‌گذاری بیش از ۴۷۰ میلیون دلار که از مجموع سرمایه‌گذاری این بخش طی یک‌ونیم دهه گذشته نیز فراتر می‌رود. دولت این کشور در سه سال آینده قصد دارد بیش از ۴۷۰ میلیون دلار برای مطالعه منابع معدنی شامل سنجش از دور، مطالعات ژئوفیزیکی هوایی، بررسی‌های ژئوشیمیایی و عملیات میدانی گسترده سرمایه‌گذاری کند.

حرکت به‌سوی نقشه‌برداری دقیق‌تر از منابع معدنی و هم‌راستا با استانداردهای بین‌المللی است. در سال ۲۰۲۵، پروژه‌های نسل جدید مطالعات زمین‌شناسی در مساحتی حدود ۱۰۰ هزار کیلومتر مربع آغاز شد. تلاشی بلندمدت برای ایجاد پایه‌های منابع آینده قزاقستان و نقش مهمی در افزایش تمایل سرمایه‌گذاران خصوصی برای ورود به پروژه‌های مراحل اولیه دارد. دولت مناطقی را با پتانسیل بالا برای مس، طلا، سرب، روی، عناصر نادر خاکی، باریت و بوکسیت مشخص کرده است. قزاقستان اکنون یکی از رهبران جهانی در ذخایر اثبات‌شده عناصر نادر خاکی است؛ موضوعی که توجه شرکت‌های بین‌المللی را افزایش داده است.

راه اندازی سه منطقه ویژه اقتصادی جدید در قزاقستان در سال 2025

شرکت **QazIndustry**، اپراتور ملی مناطق ویژه اقتصادی و صنعتی، در ۲۵ دسامبر اعلام کرد که قزاقستان در سال ۲۰۲۵ به عنوان بخشی از تلاش‌ها برای تقویت جذب سرمایه‌گذاری، سه منطقه ویژه اقتصادی جدید از جمله **Korkyt Ata**، آکتائو و آتیرائو تأسیس کرد. این کشور همچنین قلمرو چندین منطقه ویژه اقتصادی موجود مانند:

اقدامات حمایتی دولت همچنان محرک اصلی علاقه سرمایه‌گذاران به این مناطق بوده و به‌روزرسانی قوانین حاکم بر مناطق ویژه اقتصادی و صنعتی همچنان از اولویت‌های اصلی است. گام‌های بیشتری برای توسعه بیشتر مناطق صنعتی در حال برداشته شدن است. این اقدامات با هدف جذب سرمایه‌گذاری، ایجاد شغل، گسترش ظرفیت تولید و تشویق به پذیرش فناوری‌های نوآورانه انجام می‌شود. قزاقستان در حال حاضر ۱۷ منطقه ویژه اقتصادی و ۶۷ منطقه صنعتی در سراسر کشور دارد.

گردشگری قزاقستان

یربول میرزابوسینوف، وزیر گردشگری و ورزش، در ۲۵ دسامبر 2025 اعلام کرد که سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری قزاقستان در دوره ژانویه تا اکتبر ۲۰۲۵ با ۳۸,۱ درصد افزایش به ۹۲۳ میلیارد تنگه (تقریباً ۲ میلیارد دلار آمریکا) رسیده، زیرا این کشور رشد مداومی را در سفرهای ورودی و داخلی ثبت کرده است. ۱۲,۱ میلیون تبعه خارجی بین ژانویه تا سپتامبر برای اهداف گردشگری از قزاقستان بازدید کرده اند. یک شرکت گرجی قصد دارد از سال ۲۰۲۶ خدمات کشتیرانی بین قزاقستان و آذربایجان را آغاز کرده و اولین کشتی‌ها از طریق دریای خزر بین بنادر کوریک و آلات فعالیت خواهند کرد. انتظار می‌رود این پروژه گردش مالی محموله‌ها را افزایش داده و اتصال دریایی منطقه‌ای را تقویت کند.

امنیت غذایی در قزاقستان

وزارت کشاورزی قزاقستان پتانسیل صادرات گندم این کشور را در سال تجاری 26/2025، به مقدار 9.5 میلیون تن تخمین زده است که 0.5 میلیون تن بیشتر از پیش‌بینی دسامبر است. طبق گفته اتحادیه غلات، صادرات کنجاله دام در سال تجاری فعلی به 3.1 میلیون تن خواهد رسید. همچنین برداشت گندم قزاقستان در سال 2025 را 18.9 میلیون تن تخمین زده است. طبق گفته وزارت کشاورزی قزاقستان، برداشت ناخالص گندم این کشور 20.3 میلیون تن بوده است. حجم حمل و نقل غلات در سراسر شبکه راه آهن ملی قزاقستان در سال ۲۰۲۵ ۳۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. صادرات در مجموع ۱۱ میلیون تن بود که نسبت به سال گذشته، ۳۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. ارسال غلات به آذربایجان سه برابر شد، بارگیری به ایران ۶۹ درصد و به افغانستان ۶۳ درصد افزایش یافت. صادرات غلات به چین با 30 درصد افزایش، به بیش از 4.2 میلیون تن رسید. قزاقستان قصد دارد تا سال 2028، به عنوان بخشی از تلاش گسترده‌تر برای تغییر بخش کشاورزی خود با حرکت به سمت تولید با ارزش افزوده بالاتر، 2.6 میلیارد دلار در پروژه‌های فرآوری عمیق غلات سرمایه‌گذاری

کند. قرار است تا سال 2028، پنج پروژه سرمایه‌گذاری بزرگ با ظرفیت فرآوری سالانه ترکیبی 4.8 میلیون تن گندم و ذرت راه‌اندازی شود.

سه‌م شرکت مواد غذایی از کل صادرات غلات قزاقستان به ۸,۹ درصد رسید که جایگاه این شرکت را به عنوان یک تأمین‌کننده ملی استراتژیک تأیید می‌کند. در طول فصل ۲۰۲۵، غلات داخلی به ۱۲ کشور صادر شد. اولین بار یک محموله آزمایشی غلات به ارمنستان از طریق کریدور حمل و نقل جدید از طریق آذربایجان و گرجستان ارسال شد.

انرژی تجدیدپذیر در قزاقستان

وزارت انرژی قزاقستان به توسعه پایدار خود در بخش انرژی تجدیدپذیر ادامه می‌دهد. جغرافیای تأسیسات جدید شش منطقه را پوشش می‌داد. در حال حاضر، این کشور ۱۶۲ تأسیسات انرژی تجدیدپذیر با ظرفیت نصب‌شده کل ۳,۵ گیگاوات را اداره می‌کند. این شامل ۶۷ مزرعه بادی، ۴۹ نیروگاه خورشیدی، ۴۳ نیروگاه برق آبی و سه نیروگاه بیوگاز می‌شود. تا پایان سال ۲۰۲۵، سه‌م تولید پاک به ۷ درصد رسید که نشان‌دهنده حرکت مثبت به سمت تعادل انرژی پایدار است.

قزاقستان قصد دارد تا سال ۲۰۳۵ تأسیسات انرژی تجدیدپذیر با ظرفیت کل بیش از ۸ گیگاوات بسازد که نشان‌دهنده تعهد مداوم این کشور به گذار به انرژی سبز، تقویت امنیت انرژی و افزایش پایداری سیستم انرژی ملی است.

سرمایه‌گذاری و ترانزیت

این آمار، رشد پایدار و تغییرات ساختاری قابل توجه در مدل سرمایه‌گذاری اقتصاد را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج ۹ ماه اول سال ۲۰۲۵، جریان ناخالص سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به قزاقستان ۱۴,۹ میلیارد دلار بوده است که ۱۰,۹ درصد بیشتر از مدت مشابه در سال ۲۰۲۴ (۱۳,۴ میلیارد دلار) است.

برای اولین بار از سال ۲۰۱۱، سرمایه‌گذاری در بخش تولید از سرمایه‌گذاری در صنعت معدن که در ۹ ماه اول ۲,۶ میلیارد دلار جذب کرده بود، پیشی گرفته است.

بزرگترین کشورهای سرمایه‌گذار در ۹ ماه اول سال ۲۰۲۵ شامل هلند، چین، روسیه، امارات متحده عربی، قطر، سوئیس، جمهوری کره، بلژیک، فرانسه و آلمان بودند. جغرافیای وسیع، تنوع منابع سرمایه و علاقه پایدار شرکای سنتی و جدید را تأیید می‌کند.

داده‌های ۹ ماه اول سال ۲۰۲۵ نشان می‌دهد که قزاقستان نه تنها در حال افزایش حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است، بلکه در حال تثبیت یک تغییر ساختاری به نفع تولید، جغرافیای متنوع سرمایه‌گذاران و جریان‌های سرمایه خالص پایدارتر نیز می‌باشد.

حمل و نقل و لجستیک در 2025 بیش از ۲۰٪ افزایش یافت. رشد خدمات حمل و نقل جانبی – حمل و نقل بار، کنترل ترافیک هوایی، عملیات فرودگاهی، خدمات انبار و بسته‌بندی، و انبار غلات و محموله‌های یخچالی – نشان‌دهنده نقش رو به رشد قزاقستان به عنوان یک قطب ترانزیت و لجستیک است. حمل و نقل و انبارداری یکی از سریع‌ترین بخش‌های در حال رشد بود.

به طور جداگانه، به ساخت و ساز در میان پروژه‌های زیرساختی شتاب گرفت. صنعت ساخت و ساز تا پایان سال 2025، 15.9 درصد رشد داشت که از ارقام ژانویه تا نوامبر (7.14 درصد) فراتر رفت. این رشد ناشی از اجرای پروژه‌های زیرساختی و اجتماعی در مقیاس بزرگ بود.

بر اساس داده‌های سال ۲۰۲۵، اقتصاد قزاقستان با رشد قابل توجه تولید ناخالص داخلی (حدود ۵.۹ تا ۶.۵ درصد) و کاهش نرخ بیکاری به حدود ۴.۶ درصد، عملکردی قوی داشته است. بخش تولید صنعتی رشد ۷.۴ درصدی را تجربه کرد و کشاورزی پتانسیل صادرات ۹.۵ میلیون تن گندم را ثبت کرده است.

شاخص‌های اصلی اقتصادی قزاقستان در سال ۲۰۲۵ (برآوردها):

- رشد تولید ناخالص داخلی (**GDP Growth**): ۶.۳ تا ۶.۵ درصد (در ۹ ماهه اول سال ۲۰۲۵)، که نشان‌دهنده یک شتاب اقتصادی قابل توجه است.
- نرخ تورم: حدود ۱۱ تا ۱۱.۷ درصد.
- نرخ بیکاری: ۴.۶ درصد که پایداری در بازار کار را نشان می‌دهد.
- تولید صنعتی: افزایش ۷.۴ درصدی که بخش صنعت را به عنوان محرک اصلی رشد (به‌ویژه در حوزه ساخت و تولید) معرفی می‌کند.

- تجارت خارجی (کشاورزی): پیش‌بینی پتانسیل صادرات ۹.۵ میلیون تن گندم برای سال تجاری ۲۰۲۵/۲۶.
- انرژی: با وجود صادرات نفت خام، قزاقستان در سال ۲۰۲۵ واردکننده فرآورده‌های نفتی از روسیه (۱.۵ میلیون بشکه) بوده است. اطلاعات دقیق‌تر درباره شاخص‌های مختلف را می‌توانید در **International Peace Studies Centre** و شبکه اطلاع رسانی طلا و ارز مشاهده کنید.

نکات کلیدی شاخص‌های کلان اقتصادی

- روند رشد اقتصادی از ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۵ مثبت و پایدار بوده است.
- بانک توسعه اوراسیا رشد قزاقستان را در سال ۲۰۲۵ قابل توجه و بالاتر از میانگین منطقه ارزیابی کرده است
- در سال ۲۰۲۵ اقتصاد قزاقستان یکی از سریع‌ترین نرخ‌های رشد را در آسیای مرکزی ثبت کرد. افزایش تولید نفت، سرمایه‌گذاری دولتی، توسعه حمل‌ونقل و رشد بخش‌های غیرنفتی از عوامل اصلی این عملکرد بودند .

شاخص‌های کلان اقتصادی قزاقستان در سال 2025

مقدار	شاخص
حدود ۳۰۶ میلیارد دلار	تولید ناخالص داخلی (GDP)
۶.۵٪	رشد واقعی GDP
۱۵۹.۶ تریلیون تنگه	GDP اسمی
حدود ۱۴ تا ۱۵ هزار دلار	GDP سرانه
حدود ۱۲٪ تا ۱۲.۴٪ در پایان سال	نرخ تورم

مقدار	شاخص
حدود ۴,۵٪ تا ۴,۷٪	نرخ بیکاری
حدود ۲۰,۳ میلیون نفر	جمعیت
حدود ۴۷۰ تنگه برای هر دلار	نرخ ارز مبنا
در محدوده انقباضی برای مهار تورم	نرخ بهره سیاستی بانک مرکزی

تجارت خارجی

مقدار	شاخص
حدود 79/1 میلیارد دلار	صادرات کالا
حدود ۳.۶4 میلیارد دلار	واردات کالا
حدود 14/8 میلیارد دلار	مازاد تجاری
نفت خام، گاز، اورانیوم، فلزات، مس، فروآلیاژها	مهم‌ترین صادرات
چین، روسیه، اتحادیه اروپا، ترکیه، ازبکستان	مهم‌ترین شرکای تجاری

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI)

قزاقستان همچنان بزرگ‌ترین مقصد سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم (FDI) در آسیای مرکزی باقی ماند. در سال 2025 مبلغ 20/5 میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب شده است. سرمایه‌گذاری‌ها عمدتاً در بخش‌های زیر متمرکز بودند:

- نفت و گاز
- معدن و فلزات
- انرژی‌های تجدیدپذیر
- لجستیک و حمل‌ونقل
- پتروشیمی
- فناوری اطلاعات و مراکز داده

پروژه‌های توسعه میدان نفتی تنغیز و کریدور میانی ترانس‌خزر (Middle Corridor) از مهم‌ترین محرک‌های جذب سرمایه بودند.

بخش نفت و انرژی

مقدار	شاخص
-------	------

مقدار	شاخص
حدود ۹۷,۲ میلیون تن	تولید نفت
۷۵ دلار برای هر بشکه	قیمت مبنای نفت در بودجه
۴۲,۳ دلار برای هر بشکه	قیمت قطع انتقال از صندوق ملی
بیش از ۵۰٪	سهم نفت و گاز در صادرات

وضعیت مالی دولت	شاخص
مقدار	درآمد بودجه جمهوری
۱۵,۶ تریلیون تنگه	انتقال تضمینی از صندوق ملی
۲ تریلیون تنگه	سیاست مالی
انبساطی	بدهی عمومی
در سطح قابل مدیریت	

نقاط قوت اقتصاد قزاقستان در ۲۰۲۵

ذخایر عظیم نفت، گاز و اورانیوم
موقعیت ترانزیتی بین چین و اروپا
رشد اقتصادی بالاتر از میانگین منطقه
جذب سرمایه‌گذاری خارجی بالا
ثبات نسبی نظام بانکی و مالی

چالش‌ها و ریسک‌ها :

- چالش‌ها : گزارش ژانویه ۲۰۲۵ بانک جهانی، خطرات نزولی ناشی از نوسان تقاضای جهانی نفت، توسعه مالی و عوامل محیطی مؤثر بر کشاورزی را شناسایی کرد.
- تورم دو رقمی و بالاتر از هدف بانک مرکزی
- وابستگی زیاد به صادرات نفت و مواد خام
- کسری غیرنفتی بودجه
- وابستگی به قیمت جهانی انرژی
- نیاز به تنوع‌بخشی بیشتر اقتصاد و افزایش بهره‌وری

نرخ رشد ۲۰۲۵ بخش اقتصادی

20/4 درصد	حمل و نقل و انبارداری
15/9 درصد	ساختمان و ساخت و ساز
7/4 درصد	صنعت (مجموع)
5/9 درصد	کشاورزی، جنگلداری و شیلات
8/9 درصد	تجارت (عمده و خرده فروشی)
6/4 درصد	تولیدات صنعتی (Manufacturing)
3/6 درصد	فناوری اطلاعات و ارتباطات

جزئیات برخی زیربخش های تولیدی

- مهندسی و ماشین سازی: حدود 12/9 درصد رشد
 - صنایع شیمیایی: حدود 9/8 درصد رشد
 - صنایع غذایی: حدود 8/1 درصد رشد
 - پالایش نفت: حدود 5/9 درصد رشد
 - متالورژی: حدود 1/2 درصد رشد
- موتورهای اصلی این رشد ۶/۵ درصدی در سلب ۲۰۲۵ عبارت بودند از:

1. حمل و نقل و لجستیک
2. ساخت و ساز
3. صنعت و تولید
4. تجارت داخلی و خارجی

بخش نفت و گاز نیز با توسعه میدان نفتی **Tengiz oilfield** نقش مهمی در رشد اقتصادی کشور ایفا کرده است .

در ادامه، بر اساس آخرین داده های رسمی اداره ملی آمار قزاقستان (**Bureau of National Statistics**) و وزارت اقتصاد ملی قزاقستان، جدول رشد بخش های اصلی اقتصاد قزاقستان در سال ۲۰۲۵ (آخرین سال کامل با آمار نهایی رسمی) ارائه شده است .

ملاحظات :

اقتصاد قزاقستان در سال ۲۰۲۵ با رشد چشمگیر ۶,۵ درصدی تولید ناخالص داخلی، حجم GDP نزدیک به ۳۰۶ میلیارد دلار، صادرات بیش از ۸۲ میلیارد دلار و مازاد تجاری قابل توجه، یکی از قوی ترین عملکردهای

منطقه را داشت. با این حال، تورم بالا، وابستگی به نفت و کسری‌های مالی همچنان مهم‌ترین چالش‌های پیش روی اقتصاد این کشور محسوب می‌شوند عملکردی قوی و چندبخشی را به نمایش گذاشت. این موفقیت حاصل اقدامات هدفمند برای تنوع‌بخشی اقتصادی، توسعه صنعتی پایدار و جذب سرمایه‌گذاری در بخش‌های غیرنفتی بود.

با این حال، چشم‌انداز سال ۲۰۲۶ با چالش‌هایی همراه است. کاهش انتظارات رشد به حدود ۵,۴ درصد، رسیدن به اوج تولید نفت و ریسک‌های خارجی مانند تنش‌های بالقوه با اوپک پلاس و کاهش مازاد تجاری، نشان می‌دهد که اتکای سنتی به درآمدهای نفتی دیگر تضمین‌کننده رشد بالا نیست.

در مقابل، نقاط قوت اقتصاد در حال تغییر به سمت بنیادی مستحکم‌تر و متنوع‌تر است. سرمایه‌گذاری بی‌سابقه در اکتشاف منابع معدنی، توسعه مناطق ویژه اقتصادی، رشد پویای بخش‌های گردشگری و کشاورزی (به ویژه از طریق پروژه‌های فرآوری با ارزش افزوده بالا)، و شتاب گرفتن در توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، همگی نشان‌دهنده عزم این کشور برای کاهش وابستگی به نفت هستند. همچنین، افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم در بخش تولید و رشد قابل‌توجه در حوزه حمل‌ونقل و لجستیک، موقعیت قزاقستان به عنوان یک قطب ترانزیتی و مقصدی جذاب برای سرمایه‌گذاری‌های مولد را تقویت کرده است.

در مجموع، قزاقستان در حال گذار از مدل رشد متکی به منابع طبیعی به مدلی مبتنی بر تنوع اقتصادی و ارزش افزوده بالاتر است. موفقیت در سال ۲۰۲۵ حاکی از اثرگذاری این سیاست‌هاست، اما مسیر پیش‌رو در سال ۲۰۲۶ نیازمند مدیریت هوشمندانه ریسک‌های خارجی و تداوم شتاب در اجرای اصلاحات ساختاری برای تثبیت این رشد متوازن و پایدار است.

1. https://economic.mfa.ir/portal/newsview/781398#_ftn1
2. <https://economic.mfa.ir/portal/newsview/781398>
3. <https://astanatimes.com/2025/12/kazakhstan-launches-three-new-special-economic-zones-in-2025/>
4. <https://astanatimes.com/2025/12/kazakhstan-sees-38-surge-in-tourism-investment-as-visitor-numbers-rise/>
5. <https://eldala.kz/novosti/zerno/23885-eksport-pshenicy-v-kazahstane-prognoziruyetsya-v-obeme-12-5-mln-tonn>
6. <https://dknews.kz/ru/v-strane/380501-pochemu-chistaya-energetika-stala-odnim-iz-drayverov>
7. <https://kazpravda.kz/n/investitsii-v-obrabatyvayushchiy-sektor-rastut/>
<https://primeminister.kz/en/news/kazakhstans-gdp-growth-reached-65-in-2025-30945>
[https://www.economy.com/kazakhstan/indicators in 2025](https://www.economy.com/kazakhstan/indicators-in-2025)
<https://www.worldbank.org/en>
<https://www.economy.com> › indic Economy.com
<https://kazpravda.kz/n/glava-minfina-dolozhil-mazhilismenam-o-razvitii-ekonomiki-v-2025->

تهیه و تنظیم: طاهری - رایزن اقتصادی سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه